

F U E N C I S L A

F R A N C É S

P U N T O

D E

F U G A

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSORCI
DE MUSEUS
DE LA
COMUNITAT
VALENCIANA

cccc
Centre del Carme
Cultura Contemporània

005

A Fuencisla Francés.
POEMA FONÈTIC
Bartolomé Ferrando

A Fuencisla Francés.
POEMA FONÉTICO
Bartolomé Ferrando

009

Fuencisla Francés
"PUNT DE FUGIDA"
Pilar Tébar

Fuencisla Francés
"PUNTO DE FUGA"
Pilar Tébar

024

TRAJECTÒRIES
Fuencisla Francés

TRAJECTÒRIES
Fuencisla Francés

026

Sala GOERLICH

044

Sala FERRERES

140

SOBRE FUENCISLA

140

AGRAÏMENTS

AGRADECIMIENTOS

Descompongo en fragmentos el nombre de Fuencisla Francés. Rompo y deshago también las sílabas resultantes hasta convertirlo todo en granos-letra. El nombre inicial, convertido en materia lingüística, me da pie a la construcción de bloques sonoros que dejan de evocar su origen. Utilizo la repetición, la permutación, la letanía y el contraste como elementos compositivos. Los nuevos grupos lingüísticos hacen piruetas sobre sus propios pies, golpeándose la cabeza y percutiendo sobre las láminas del aire. Se escuchan grumos de sonido que saltan y se esconden entre los pliegues de la voz. Los ritmos cambian y se reproducen en el cuerpo del habla. Los límites se han abierto.

Descomponc en fragments el nom de Fuencisla Francés. Trenque i desfaig també les síl·labes resultants fins a convertir-ho tot en grans-lettra. El nom inicial, convertit en matèria lingüística, em dona peu a la construcció de blocs sonors que deixen d'evocar el seu origen. Utilitze la repetició, la permutació, la lletania i el contrast com a elements compositius. Els nous grups lingüístics fan piruetes sobre els seus propis peus, colpejant-se el cap i percutint sobre les làmines de l'aire. S'escolten grumolls de so que salten i s'amaguen entre els plecs de la veu. Els ritmes canvien i es reproduueixen en el cos de la parla. Els límits s'han obert.

Bartolomé Ferrando

A Fuencisla Francés.
POEMA FONÈTIC / FONÉTICO

Nacn cecn. Nacn cecn
Nacn cecn. Nacn cecn.

Nacn cecn. Nacn cecn. Nac cecn cecn cecn
Nacn cecn. Nacn cecn. Nac cecn cecn cecn

Nacn cecn
Nacn cecn. Fic Fec

Nacn cecn
Nacn cecn. Fic Fec liiiiii

Nacn cecn
Nacn cecn. Fic Fec liiiiii laaaaaa

Nacn cecn
Nacn cecn. Rrrrrrrra. Ficn Fecn liiiiii laaaaaa

Nacn cecn
Nacn cecn. Rrrrrrrra. Ficn Fecn liiiiii laaaaaa. Luuuuuu. Lac!

Nacn cecn
Nacn cecn. Rrrrrrrra. Ficn Fecn liiiiii laaaaaa. Luuuuuu. Lac!

Nacn cecn
Nacn cecn. Rrrrrrrra. Reeeee. Ficn Fecn liiiiii laaaaaa. Luuuuuu.
Lac!

Nacn cecn
Nacn cecn. Rrrrrrrra. Reeeee. Ficn Fecn liiiiii laaaaaa. Luuuuuu.
Lac!

Nacn cecn
Nacn cecn nic cecn nac

Nacn cecn
Nacn cecn nic cecn nac

Cannacannacannacannacannacannacannacanna
Cannacannacannacannacannacannacannacannacanna
Cannacannacannacannacannacannacannacanni frrrrr cis ces

Nac cecn nacn cecn nacn cecn rannnnnn
Canna canna canna canna canni fis fes fran!

Nac cecn nac cecn nicn cecn is!
Nac cecn nac cecn nicn cecn cecn is!

Nic nec naaaaaaaaaaaaaaaaaa
Nic nec naaaaaaaaaaaaaaaaaa
Nic nec naaaaaaaaaaaaaaaaaa
Nacn cecn nic

Nic nec nani cis
Nic nec nani cis
Nic nec nic nani cis
Nic nec ni fra
Nic nec ni fra
Nic nec ni fra
Nic nec nani fru

Nan nanan nan nanan nan nanan
Nan nanan nan nanan nan nanan
Nan nanan nan nanan na ni ne
Nan nanan nan nac cecn na ni ne

Nacn cecn sn frrrrrrrrrrrrrrrrrrr
Nacn cecn sn frrrrrrrrrrrrrrrrrrr

Nacn cecn fffffff

Lcn lcn lcn lcn sssssssssssss

Nacn cecn fis Nacn cecn fran
Nacn cecn fis Nacn cecn fran

Cran nini cran nini cran nini cran

Fr

Fuen fuen fuen fuen fuen fuen fuen cis!

Fr

Lacisfran ces fuen frrrrrrr
Lacesfran ces fuen frrrrrrr la fuen
Licesfran ces fin frrrrrrrrrrrrr la fuen
Lacisfran ces fuen fis!

Fr
Fr
Fr

Fuencisla Francés “Punt de Fugida”

Pilar Tébar

Fuencisla Francés. Punt de fugida és el resultat expositiu d’un projecte presentat a la convocatòria pública de comissariat “Trajectòries. 2018-2020” del Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana, que té com a objectiu mostrar i analitzar en profunditat l’obra d’artistes o col·lectius artístics que han desenvolupat la seua carrera plàstica a la Comunitat Valenciana. Els mil metres quadrats de les sales Goerlich —amb dos espais independents— i Ferreres —amb una gran nau central i huit sales laterals— del Centre del Carme¹ acullen aquests projectes. Un contenidor singular de gran bellesa —no exempt de dificultat— que acapara i obliga a analitzar amb precisió però que, al mateix temps, facilita la intervenció en l’espai, la disposició de les obres i ofereix un resultat únic. Les obres i instal·lacions renaixen en aquest gran espai. Molts són els passejos que ens vam fer per a preparar la nostra proposta i el resultat final difereix poc de la distribució que vam plantejar des del primer moment.

En aquesta mostra presentem una revisió de la producció d’aquesta artista, iniciada en els anys setanta, amb una cuidada selecció de la seua obra, realitzada durant cinquanta anys d’intensa i extensa creativitat. Fuencisla Francés és descendent d’una de les sagues artístiques més importants de la Comunitat Valenciana, que va tindre el seu origen a

1 Antic convent dels carmelites descalços, amb origen en el segle XIII fins que va ser desamortitzat per la Llei de Mendizábal el 1836. Es va convertir en Museu de Belles Arts per a albergar-hi, precisament, nombroses obres desamortitzades fins al seu trasllat al convent Sant Pius V el 1946. Va ser seu també de l’Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles i de la seua Escola de BBAA i de la d’Arts i Oficis fins a 1983. Els arquitectes valencians Luis Ferreres Soler i Francisco Javier Goerlich Lleó van escometre gran part de la reforma. Ferreres en el primer terç del segle XX i, a la seua mort, Goerlich continua amb el projecte fins als anys 60.

Fuencisla Francés “Punto de Fuga”

Fuencisla Francés. Punto de fuga es el resultado expositivo de un proyecto presentado a la convocatoria pública de comisariado “Trajectòries. 2018-2020” del Consorcio de Museos de la CV, que tiene como objetivo mostrar y analizar en profundidad la obra de artistas o colectivos artísticos que han desarrollado su carrera plástica en la Comunidad Valenciana. Los mil metros cuadrados de las salas Goerlich —con dos espacios independientes— y Ferreres —con una gran nave central y ocho salas laterales— del Centro del Carmen¹ acogen estos proyectos. Un contenedor singular de gran belleza —no exento de dificultad— que abruma y obliga a analizar con precisión pero que, al mismo tiempo, facilita la intervención en el espacio, la disposición de las obras y ofrece un resultado único. Las obras e instalaciones renacen en este gran espacio. Muchos son los paseos que nos dimos para preparar nuestra propuesta y el resultado final poco difiere de la distribución que planteamos desde el primer momento.

En esta muestra presentamos una revisión de la producción de esta artista, iniciada en los años setenta, con una

1 Antiguo Convento de los Carmelitas descalzos, con origen en el siglo XIII hasta que fue desamortizado por la Ley de Mendizábal en 1836. Se convirtió en Museo de Bellas Artes para albergar, precisamente, numerosas obras desamortizadas hasta su traslado al Convento San Pío V en 1946. Fue sede también de la Academia de Bellas Artes de San Carlos y de su Escuela de BBAA y de la de Artes y Oficios hasta 1983. Los arquitectos valencianos Luis Ferreres Soler y Francisco Javier Goerlich Lleó acometieron gran parte de la reforma. Ferreres en el primer tercio del siglo XX y, a su muerte, Goerlich continúa con el proyecto hasta los años 60.

mitjan segle XIX amb els alcoians Plàcid Francés i Emili Sala i Francés, artistes i professors, amb obra en importants col·leccions internacionals i guardonats amb nombrosos premis en les exposicions nacionals de belles arts i en els Saló de París, Munic o Berlín. Haver crescut entre els quadres de la seua família va afavorir que, des de la infància, descobrixa complexes composicions de diferents temàtiques, així com les diverses tècniques i el colorit amb els seus rics matisos. Aquesta herència va marcar, sens dubte, l'interés creixent de Fuencisla per les Arts perquè com ella mateixa afirma: “des de sempre he vist obres d'art a casa dels meus avis, oncles, pares... la meua mare pintava, la meua àvia, tantes persones en la meua família ho feien i no eren obres menors. Van ser els meus primers mestres. Em vaig iniciar en les arts des que era molt jove, quasi xicoteta; va ser una cosa natural, gens forçada, un divertiment...”².

² A l'Alcoi de mitjan segle XIX sorgeix un cercle artístic d'indubtable qualitat impulsat per una poderosa burgesia industrial que li plau invertir en edificis decorats amb un gust exquisit. Alcoi serà bressol d'un modernisme sense parió. Arquitectes, escultors i pintors rebran nombrosos encàrrecs d'una societat rica que seguia el dictat de la moda. Fidel reflex és el cementeri de sant Antoni Abat, amb panteons d'enorme valor artístic, que forma part de la Ruta Europea de Cementeris des de 2012.

cuidada selección de su obra, realizada durante cincuenta años de intensa y extensa creatividad. Fuencisla Francés es descendiente de una de las sagas artísticas más importantes de la Comunidad Valenciana, que tuvo su origen a mediados del siglo XIX con los alcoyanos Plácido Francés y Emilio Sala Francés, artistas y profesores, con obra en importantes colecciones internacionales y galardonados con numerosos premios en las Exposiciones Nacionales de Bellas Artes y en los Salones de París, Múnich o Berlín. Haber crecido entre los cuadros de su familia favoreció que, desde la infancia, descubriera complejas composiciones de diferentes temáticas, así como las variadas técnicas y el colorido con sus ricos matices. Esta herencia marcó, sin duda, el interés creciente de Fuencisla por las Artes pues como ella misma afirma: “desde siempre he visto obras de arte en casa de mis abuelos, tíos, padres... mi madre pintaba, mi abuela, tantas personas en mi familia lo hacían y no eran obras menores. Fueron mis primeros maestros. Me inicio en las artes desde que era muy joven, casi pequeña; fue algo natural, nada forzado, un divertimento...”².

² En el Alcoi de mediados del XIX surge un círculo artístico de indubtable calidad impulsado por una poderosa burguesía industrial que gusta invertir en edificios decorados con un gusto exquisito. Alcoi será cuna de un modernismo sin igual. Arquitectos, escultores y pintores recibirán numerosos encargos de una sociedad pudiente que seguía el dictado de la moda. Fiel reflejo es el camposanto San Antonio Abad, con panteones de enorme valor artístico, que forma parte de la Ruta Europea de Cementerios desde 2012.

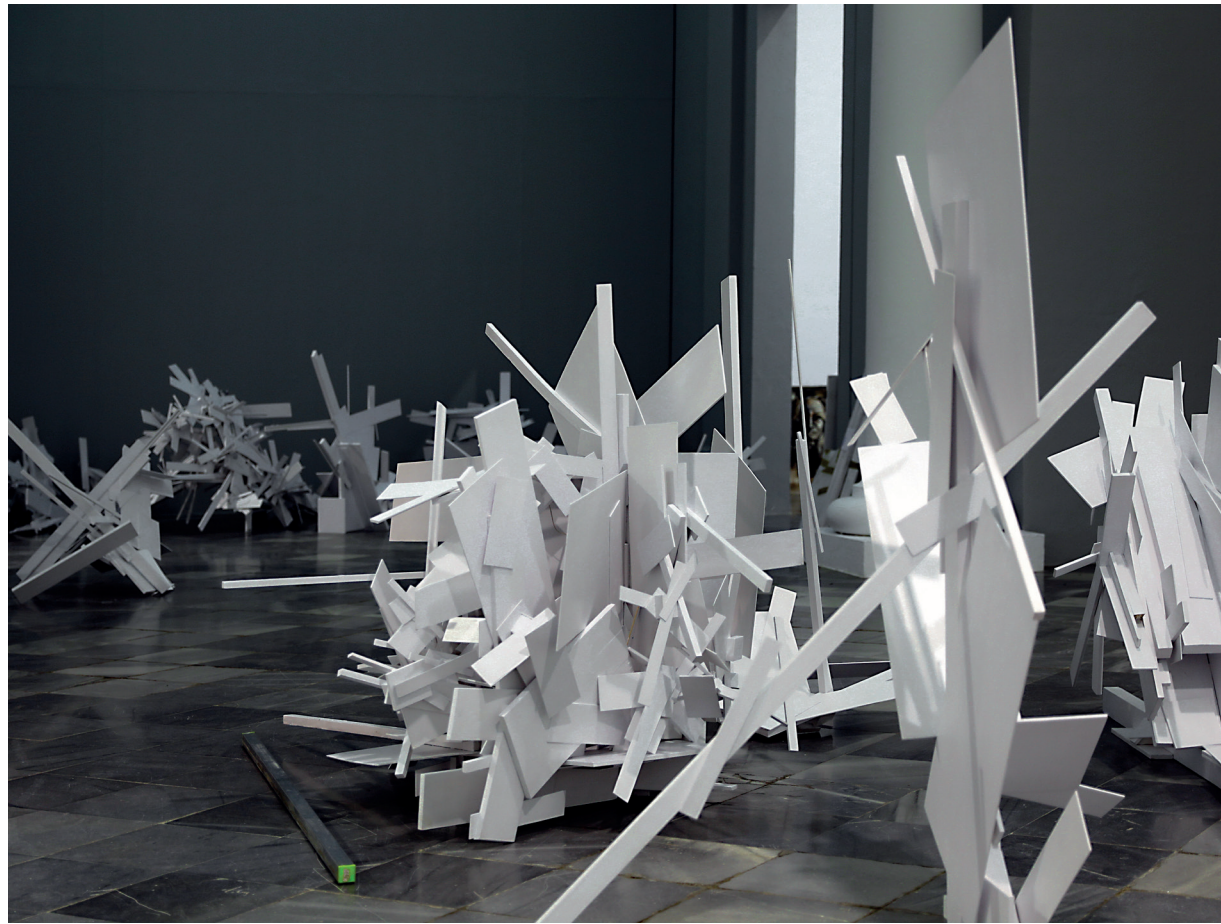
En este rico ambiente cultural destacan, entre otros, los pintores Plácido Francés y Pascual (Alcoi, 1834-Madrid, 1902), bisabuelo de Fuencisla Francés, y su primo hermano, Emilio Sala Francés (Alcoi, 1850-Madrid, 1910). Dos laureadísimos artistas de la segunda mitad del XIX que concurren a las Exposiciones Nacionales y a otros certámenes internacionales con temas de género, costumbristas, de historia o retratos, realizando también paisajes, decoraciones murales, ilustraciones en revistas de la época... Esta afamada saga continúa con los hijos de Plácido Francés, Fernanda, Juan, Luis, Plácido y Trinidad, así como sus nietas, Isabel y Ana María —madre de Fuencisla Francés—, lo que convierte a nuestra artista en sucesora directa de más de un siglo de creatividad.

Fuencisla Francés naix a Segòvia el 1944 encara que està establida des de la seua joventut a València formant part del seu panorama artístic des de l'últim terç del segle passat. Cinc dècades de producció amb quasi seixanta exposicions individuals, més d'un centenar de participacions en col·lectives i obra en diverses col·leccions artístiques. Aquesta

En aquest ric ambient cultural destaquen, entre altres, els pintors Plàcid Francés i Pascual (Alcoi, 1834-Madrid, 1902), besavi de Fuencisla Francés, i el seu cosí germà, Emili Sala i Francés (Alcoi, 1850-Madrid, 1910). Dos lloreadíssims artistes de la segona meitat del XIX que concorren a les exposicions nacionals i a altres certàmens internacionals amb temes de gènere, costumistes, d'història o retrats, realitzant també paisatges, decoracions murals, il·lustracions en revistes de l'època... Aquesta famosa saga continua amb els fills de Plàcid Francés, Fernanda, Juan, Luis, Plácido i Trinidad, així com les seues netes, Isabel i Ana Maria —mare de Fuencisla Francés—, fet que converteix a la nostra artista en successora directa de més d'un segle de creativitat.

Fuencisla Francés nace en Segovia en 1944 aunque está afincada desde su juventud en València formando parte de su panorama artístico desde el último tercio del siglo pasado. Cinco décadas de producción con casi sesenta exposiciones individuales, más de un centenar de participaciones en colectivas y obra en diversas colecciones artísticas. Esta creadora plástica, doctora en Bellas Artes, se formó, entre 1970-1974, en las antiguas aulas de la facultad valenciana que se ubicaban, precisamente, en el actual Centro del Carmen por lo que, en cierta medida, esta retrospectiva supone el retorno a un espacio conocido, lleno de recuerdos y anécdotas que ha revivido durante el montaje y la inauguración, en la que estuvo acompañada por un grupo de compañeros de promoción. Se ha incluido en una de las salas una vitrina con fotografías de las aulas —en las que se aprecian las columnas dóricas y las entradas adinteladas de las capillas laterales de la actual Sala Ferreres— y de los modelos del natural —Federico y Enrique— que posaban para los alumnos, imágenes que fueron realizadas durante esos años de formación por el fotógrafo Ricardo Salom Fuster.

creadora plàstica, doctora en Belles Arts, es va formar, entre 1970-1974, en les antigues aules de la facultat valenciana que se situaven, precisament, en l'actual Centre del Carme per la qual cosa, en certa manera, aquesta retrospectiva suposa el retorn a un espai conegut, ple de records i anècdotes que ha reviscut durant el muntatge i la inauguració, en la qual va estar acompanyada per un grup de companys de promoció. S'ha inclòs en una de les sales una vitrina amb fotografies de les aules —en les quals s'aprecien les columnes dòriques i les entrades allindanades de les capelles laterals de l'actual Sala Ferreres— i dels models del natural —Federico i Enrique— que posaven per als alumnes, imatges que van ser realitzades durant aquests anys de formació pel fotògraf Ricardo Salom Fuster. De fet, s'exposen quaranta-tres nus —cera sobre paper— realitzats en aquest mateix espai per aquella jove estudiant als quals ha volgut titular *Valkiria* com a homenatge a la model que posava per als alumnes. Són obres realitzades en els seus inicis artístics però exposades amb un llenguatge actual, com una intervenció en l'espai o *site specific* efectuada per a aquesta sala, en què conviu amb obra primera d'estil figuratiu recreant un taller artístic. D'aquesta etapa estudiantil l'artista destaca que li agradava especialment el joc que realitzen els colors amb les diferents matèries i el dibuix dels models en moviment —especialment de *Valkiria*— i té un record càlid, pròxim de Ximo Michavila, el seu professor de Dibuix decoratiu.

De hecho, se exponen cuarenta y tres desnudos —cera sobre papel— realizados en este mismo espacio por aquella joven estudiante a los que ha querido titular *Valkiria* como homenaje a la modelo que posaba para los alumnos. Son obras realizadas en sus inicios artísticos pero expuestas con un lenguaje actual, como una intervención en el espacio o *site specific* efectuada para esta sala, en la que convive con obra primera de estilo figurativo recreando un taller artístico. De esta etapa estudiantil la artista destaca que le gustaba especialmente el juego que realizan los colores con las diferentes materias y el dibujo de los modelos en movimiento —especialmente de *Valkiria*— y tiene un recuerdo cálido, cercano de Ximo Michavila, su profesor de Dibujo decorativo.

Tras su formación en artes, su plástica ha basculado desde la figuración de sus primeras obras, en pequeño formato y pintadas al óleo, a la abstracción —tendencia que dominará la mayor parte de sus creaciones— con obras de gran tamaño o las instalaciones de su producción actual. En esta retrospectiva se muestran trabajos de todas sus etapas, desde sus composiciones iniciales a su madurez artística actual. Sin duda, una obra original de enorme sensibilidad creativa.

En esta ocasión, hemos planteado una audaz lectura expositiva del conjunto de su obra porque, aprovechando los amplios espacios y las especiales características de las salas Goerlich y Ferreres, el recorrido se realizará de forma inversa. Así, se

Després de la seua formació en arts, la seua plàstica ha basculat des de la figuració de les seues primeres obres, en xicotet format i pintades a l'oli, a l'abstracció —tendència que dominarà la major part de les seues creacions— amb obres de gran format o les instal·lacions de la seua producció actual. En aquesta retrospectiva es mostren treballs de totes les seues etapes, des de les seues composicions inicials a la seua maduresa artística actual. Sens dubte, una obra original d'enorme sensibilitat creativa.

En aquesta ocasió, hem plantejat una audaç lectura expositiva del conjunt de la seua obra perquè, aprofitant els amplis espais i les especials característiques de les sales Goerlich i Ferreres, el recorregut es realitzarà de manera inversa. Així, s'efectuarà una primera lectura que parteix de la monumentalitat de les seues composicions actuals, en què predominen les instal·lacions i l'obra de gran format, i finalitza en les seues primeres obres de temàtica figurativa, olis o dibuixos de menor grandària, realitzats en la seua etapa inicial. Posteriorment, es generarà una segona lectura, que va des dels seus començaments artístics fins a l'abstracció de les obres recents, la qual cosa permetrà al visitant anar descobrint i dialogant amb obres claus de la seua producció i esbrinar que, a conseqüència del seu caminar plàstic, els seus treballs evolucionen fins a formalitzar aquest transcendent salt creatiu.

Sens dubte, el protagonista absolut de la seua obra és el paper que Fuencisla Francés empra en diferents grandàries, gramatges, densitats i textures i que utilitza tant per a donar forma a les seues escultures com per a realitzar els *collages* de gran part dels seus treballs o fins i tot en les seues instal·lacions. L'artista juga amb la ductilitat i fragilitat del material i el manipula per a dotar de bellesa, força, energia, moviment i potència les seues obres.

Si realitzem un recorregut per la seua innumerable producció, descobrim ràpidament que formen part del seu ADN creatiu tant l'ús del paper com el de l'oli i, principalment, l'ús de la tècnica del *collage*, precisament pel joc que ofereix el fons o suport amb els milers de formes que van sorgint. I és que l'obra de Fuencisla Francés es caracteritza per una factura polida i minuciosa i per un treball manual en el qual utilitza eines senzilles de tall

efectuarà una primera lectura que parte de la monumentalitat de sus composiciones actuales, en las que predominan las instalaciones y la obra de gran formato, y finaliza en sus primeras obras de temática figurativa, óleos o dibujos de menor tamaño, realizados en su etapa inicial. Posteriormente, se generará una segunda lectura, que va desde sus comienzos artísticos hasta la abstracción de las obras recientes, lo que permitirá al visitante ir descubriendo y dialogando con obras claves de su producción y averiguar que, a consecuencia de su caminar plástico, sus trabajos evolucionan hasta formalizar ese trascendental salto creativo.

Sin duda, el protagonista absoluto de su obra es el papel que Fuencisla Francés emplea en diferentes tamaños, gramajes, densidades y texturas y que utiliza tanto para dar forma a sus esculturas como para realizar los *collages* de gran parte de sus trabajos o incluso en sus instalaciones. La artista juega con la ductilidad y fragilidad del material y lo manipula para dotar de belleza, fuerza, energía, movimiento y potencia a sus obras.

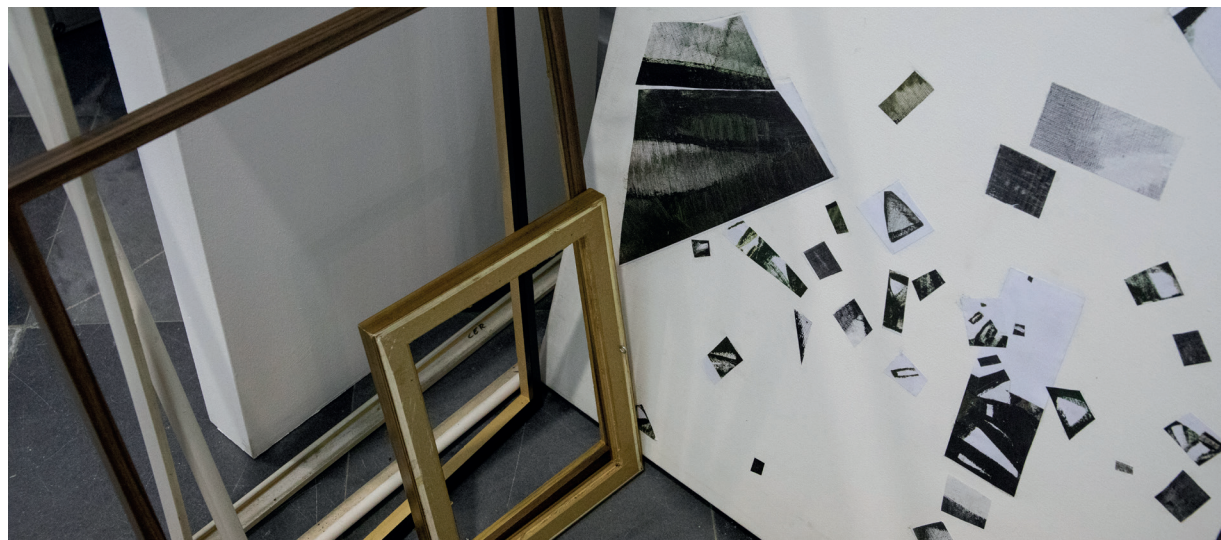
Si realizamos un recorrido por su innumerable producción, descubrimos rápidamente que forman parte de su ADN creativo tanto el uso del papel como el del óleo y, principalmente, el empleo de la técnica del *collage*, precisamente por el juego que ofrece el fondo o soporte con las miles de formas que van surgiendo. Y es que la obra de Fuencisla Francés se caracteriza por una factura pulcra y minuciosa y por un trabajo manual en el que usa herramientas sencillas de corte como tijeras, cúter o colas —el origen de la palabra *collage* viene del francés *coller*, pegar— como en una manufactura artesana que la aproxima al primitivo uso de su estudio, una antigua fábrica de zapatos.

El recorrido expositivo se inicia en la sala Goerlich exterior en la que se ha dispuesto la instalación *Descomposición de lugar*, realizada entre 2000 y 2006 con dieciséis inmensos paneles, de hasta cinco metros de alto y dos de ancho, creando una de las complejas *site specific* o instalaciones de esta inmensa muestra. Las obras se modifican para adaptarse al espacio expositivo de las salas ofreciendo así una visión nueva. Sobre estos paneles se extiende el *collage* de telas y fragmentos digitales que “se escapan” del límite del lienzo y se

com tisoires, cúter o coles —l’origen de la paraula *collage* ve del francès *coller*, pegar— com en una manufactura artesana que l’aproxima al primitiu ús del seu estudi, una antiga fàbrica de sabates.

El recorregut expositiu s’inicia a la sala Goerlich exterior en la qual s’ha disposat la instal·lació *Descomposició de lloc*, realitzada entre 2000 i 2006 amb setze immensos panells, de fins a cinc metres d’alt i dos d’ample, que creen una de les complexes *site specific* o instal·lacions d’aquesta imensa mostra. Les obres es modifiquen per a adaptar-se a l’espai expositiu de les sales oferint així una visió nova. Sobre aquests panells s’estén el *collage* de teles i fragments digitals que “s’escapen” del límit de la tela i s’expandeixen per tota la sala, com si es tractara d’una enorme explosió o *big-bang* en la qual es forma la matèria més enllà de l’espai. I és que, per a Fuencisla Francés moltes de les seues obres són impactes que xoquen sobre el suport de l’obra, s’irradien per la superfície i ixen del marc. Pot donar la sensació de caos però és una explosió mesurada, controlada, minuciosa... hi ha ordre dins del caos i totes les minúscules peces tenen el seu lloc en l’espai de la sala. És un esclat contingut...

Si entrem a continuació a la Sala Goerlich interior ens sorprendrà la instal·lació *Sobre Negro*, un immens bosc realitzat amb pilars de *collage* d’oli sobre tela i cartó que convida a passejar i perdre’s entre ells. “És com si t’introduïres en la pintura”, en paraules de l’autora. L’espai s’ha pintat en un verd molt fosc, que crea un ambient propi per a donar cabuda a les més de cent obres de grandàries que oscil·len entre els 280 x 110 cm dels panells i els a penes 10 cm d’obres creades entre 1984 i 2019 i distribuïdes de manera desigual per tota l’àrea perimetral, en una altra explosió continguda —en aquesta ocasió— pel marc de l’obra. Fuencisla Francés continua treballant aquesta sèrie en la qual el suport sempre és negre però que varia amb el *collage* de nombroses formes geomètriques, de grandàries desiguals, que acreixen l’efecte buscat de confusió de l’espai.

expanden por toda la sala, como si se tratase de una enorme explosión o *big bang* en la que se forma la materia más allá del espacio. Y es que, para Fuencisla Francés muchas de sus obras son impactos que chocan sobre el soporte de la obra, se irradian por la superficie y salen del marco. Puede dar la sensación de caos pero es una explosión medida, controlada, minuciosa... hay orden dentro del caos y todas las minúsculas piezas tienen su lugar en el espacio de la sala. Es un estallido contenido...

Si entramos a continuación en la Sala Goerlich interior nos sorprenderá la instalación *Sobre Negro*, un inmenso bosque realizado con pilares de *collage* de óleo sobre tela y cartón que invita a pasear y perderse entre ellos. “Es como si te introdujeras en la pintura”, en palabras de la autora. El espacio se ha pintado en un verde muy oscuro, creando un ambiente propio para dar cabida a las más de cien obras de tamaños que oscilan entre los 280 x 110 cm de los paneles y los apenas 10 cm de obras creadas entre 1984 y 2019 y distribuidas de manera desigual por toda el área perimetral, en otra explosión contenida —en esta ocasión— por el marco de la obra. Fuencisla Francés continúa trabajando esta serie en la que el soporte siempre es negro pero que varia con el *collage* de numerosas formas geométricas, de tamaños desiguales, que acrecientan el efecto buscado de confusión del espacio.

L’obra *Sobre Negro* incrementa el seu valor amb una impactant composició sonora, un *bordó de veus* creat expressament per a la peça per la cantant, compositora i investigadora Fátima Miranda³ que, tal com la mateixa autora

La obra *Sobre Negro* incrementa su valor con una impactante composición sonora, un *bordón de voces* creado ex profeso para la pieza por la cantante, compositora e investigadora Fátima Miranda³ que, tal y como la propia autora indica, “emplea la voz no sólo en su forma tradicional hablada o cantada, sino también como instrumento de viento y de percusión, a partir de técnicas vocales aprendidas o inventadas por mí, con las que se cubre un registro superior a tres octavas. Mediante estos recursos se despliegan unas posibilidades de expresión que van del más transparente y angelical hilo de voz al alarido más salvaje”. Este eco peculiar crea una atmósfera que asombra al visitante, le acompaña mientras interactúa con las obras y acentúa la estética y el concepto expansivo de la instalación *Sobre Negro*.

3 Fátima Miranda es Licenciada en Historia del Arte, compositora, cantante e investigadora de la voz y de la música vocal de culturas tradicionales, desde 1985 realiza un trabajo de investigación en torno a la voz. Huyendo de estereotipos combina técnicas vocales orientales, occidentales y de su propia invención, empleando la voz como instrumento de viento y de percusión sobre un registro superior a cuatro octavas, aportando un lenguaje musical propio.

Estudia con la cantante japonesa Yumi Nara, canto difónico mongol con Tran Quang Hai, canto Dhrupad de la India con la eminente familia Dagar, Canto Muhgam de Azerbaijan, con Fargana y Alim Qasimov y bel canto con varios profesores, logrando poner unas y otras técnicas habitualmente consideradas incompatibles en rica convivencia con la vanguardia.

Entre otros premios y becas, fue invitada por DAAD como artista en residencia en Berlín y recibió el IV Premio Intenazionale Demetrio Stratos. En 2018 es distinguida con la Medalla de Oro al Mérito en las Bellas Artes.

Fundadora con Llorenç Barber en los 80 del Taller de Música Mundana y de Flatus Vocis Trío. Desde los 90 hasta hoy crea los conciertos-performance para voz sola: Las Voces de La Voz, Concierto en Canto, ArteSonado, Cantos Robados y Living Room Room y a dúo perVERSIONES y aCuerdas, Bordon de Voces para la instalación de Fuencisla Francés, Resonancia. Editados en LPs, CD o DVD. Su trabajo ha circulado por escenarios de todo el mundo.

3 Fátima Miranda és llicenciada en Història de l'Art, compositora, cantant i investigadora de la veu i de la música vocal de cultures tradicionals, des de 1985 realitza un treball de recerca entorn de la veu. Fugint d'estereotips combina tècniques vocals orientals, occidentals i de la seua pròpia invenció, emprant la veu com a instrument de vent i de percussió sobre un registre superior a quatre octaves, aportant un llenguatge musical propi.

Estudia amb la cantant japonesa Yumi Nara, cant difònic mongol amb Tran Quang Hai, cant Dhrupad de l'Índia amb l'eminent família Dagar, cant Muhgam d'Azerbaijan, amb Fargana i Alim Qasimov i bel canto amb diversos professors, aconseguint posar unes i altres tècniques habitualment considerades incompatibles en rica convivència amb l'avantguarda.

Entre altres premis i beques, va ser convidada per DAAD com a artista en residència a Berlín i va rebre l'IV Premi Intenazionale Demetrio

indica, “empra la veu no sols en la seua forma tradicional parlada o cantada, sinó també com a instrument de vent i de percussió, a partir de tècniques vocals apreses o inventades per mi, amb les quals es cobreix un registre superior a tres octaves. Mitjançant aquests recursos es despleguen unes possibilitats d’expressió que van del més transparent i angelical fil de veu a l’alarit més salvatge”. Aquest ressò peculiar crea una atmosfera que sorprén el visitant, l’acompanya mentre interactua amb les obres i accentua l’estètica i el concepte expansiu de la instal·lació *Sobre Negro*.

En este punto es necesario subrayar que la continua investigación y experimentación de Fuencisla Francés en las artes visuales le lleva a combinar algunas de sus instalaciones con el arte sonoro, incorporando composiciones musicales, con sus emociones, matices y tempos a las instalaciones y cruzando, de esta manera, diferentes lenguajes expresivos que mezclan las informaciones de los sonidos con el espacio y los materiales de las obras, para desarrollar en el espectador una acumulación de experiencias únicas que invitan a reflexionar sobre las diferentes formas de ver y sentir el arte del siglo XXI.

El recorrido continúa en la primera estancia de la derecha de la imponente Sala Ferreres, en la que el mismo *bordón de voces* de Fátima Miranda da continuidad al planteamiento expositivo. Aquí se encuentra la instalación tridimensional *Resonancias* —precisamente con título con referencias musicales— de 250 x 330 x 360 cm compuesta con telas y cientos de papeles colgantes iluminados con luz violeta, que crea reflejos azules en una de las *site specific* más hipnótica y fascinante de la muestra.

Stratos. El 2018 és distingida amb la Medalla d’Or al Mèrit en les Belles Arts.

Fundadora amb Llorenç Barber en els 80 del Taller de Música Mundana i de Flatus Vocis Tríu. Des dels 90 fins a hui crea els concerts-performance per a veu sola: Les Veus de la Veu, Concert en Cant, Artesonado, Cants Robats i Living Room Room i a duo perVERSIONES i aCuerdas, Bordó de Veus per a la instal·lació de Fuencisla Francés, Ressonància. Editats en LP, CD o DVD. El seu treball ha circulat per escenaris de tot el món.

En aquest punt és necessari subratllar que la contínua investigació i experimentació de Fuencisla Francés en les arts visuals la porta a combinar algunes de les seues instal·lacions amb l’art sonor, incorporant composicions musicals, amb les seues emocions, matisos i tempos a les instal·lacions i creuant, d’aquesta manera, diferents llenguatges expressius que mesclen les informacions dels sons amb l’espai i els materials de les obres, per a desenvolupar en l’espectador una acumulació d’experiències úniques que conviden a reflexionar sobre les diferents maneres de veure i sentir l’art del segle XXI.

El recorregut continua en la primera estança de la dreta de la imponent Sala Ferreres, en la qual el mateix *bordó de veus* de Fátima Miranda dona continuïtat al plantejament expositiu. Ací es troba la instal·lació tridimensional *Resonàncies* —precisament amb títol amb referències musicals— de 250 x 330 x 360 cm composta amb teles i centenars de papers penjants il·luminats amb llum violeta, que crea reflexos blaus en una de les *site specific* més hipnòtica i fascinant de la mostra.

En aquest mateix espai es troba l’escultura *Paper*⁴ que confirma l’interés de Fuencisla Francés pels volums, per la cerca de la tercera dimensió en el seu treball. És una obra realitzada entre 2017 i 2018, de 80 cm de diàmetre i composta per centenars de planxes rectangulars de diferents grandàries de paper unides a una estructura central, des de la qual naix i s’expandeix l’obra. Serveix d’armadura i permet exposar-la unida al mur o, com en aquesta ocasió, suspesa en l’espai i il·luminada subtilment formant un atractiu joc de llums i ombres. La suma dels nombrosos fragments de paper construeix i delinea el contorn i el defineix en l’espai. Aquestes làmines, amb gramatges i acabats mat o setinats en diferents tonalitats de blanc —pur, pàl·lid, os o fins i tot l’ocre—, donen calidesa i harmonia a l’obra a més d’enriquir el joc visual, augmentant la lleugeresa d’aquesta escultura que, per la seua forma, disposició i grandària de les làmines, sense uns límits definits, pot recordar una forma orgànica similar a una flor. I és que la vinculació d’aquesta artista amb la naturalesa està molt present en la seua obra, com podem veure en altres de les seues composicions o instal·lacions.

Completen l’estança dues obres titulades *Desconstrucció 2*, realitzades entre 2018 i 2019 en *collage* d’oli sobre fusta, de 211 x 176 cm, en les quals tornen a ser les protagonistes unes caòtiques però equilibrades explosions en el punt central de les peces que s’irradien per la superfície. Igual que en l’obra titulada *Impacte*, situada en el mur de la sala que

En este mismo espacio se encuentra la escultura *Papel*⁴ que confirma el interés de Fuencisla Francés por los volúmenes, por la búsqueda de la tercera dimensión en su trabajo. Es una obra realizada entre 2017 y 2018, de 80 cm de diámetro y compuesta por centenares de planchas rectangulares de diferentes tamaños de papel unidas a una estructura central, desde la que nace y se expande la obra. Sirve de armazón y permite exponerla unida al muro o, como en esta ocasión, suspendida en el espacio e iluminada sutilmente formando un atractivo juego de luces y sombras. La suma de los numerosos fragmentos de papel construye y delinea el contorno y lo define en el espacio. Estas láminas, con gramajes y acabados mate o satinados en diferentes tonalidades de blanco —puro, roto, hueso o incluso el ocre—, dan calidez y armonía a la obra además de enriquecer el juego visual, aumentando la ligereza de esta escultura que, por su forma, disposición y tamaño de las lamás, sin unos límites definidos, puede recordar una forma orgánica similar a una flor. Y es que la vinculación de esta artista con la naturaleza está muy presente en su obra, como podemos ver en otras de sus composiciones o instalaciones.

Completen la estancia dos obras tituladas *Deconstrucción 2*, realizadas entre 2018 y 2019 en *collage* de óleo sobre madera, de 211 x 176 cm, en las que vuelven a ser las protagonistas unas caóticas pero equilibradas explosiones en el punto central de las piezas que se irradian por la superficie. Al igual que en la obra titulada *Impacto*, situada en el muro de la sala que se encuentra justo enfrente. “Estamos en un mundo de impactos continuados”, afirma la artista.

Precisamente en esa sala opuesta se expone una obra muy mediterránea, la instalación *Sobre Blanco*, otro bosque de pilares realizado entre 1989 y 2004. Un *collage* de trazos verdes de óleo sobre papel y sobre tela, compuesto por pilares, paneles y obras de diferentes tamaños en las que, en contraste con la obra *Sobre Negro*, predomina el blanco de la sala y de las obras, con formas, ritmos y volúmenes más ligeros, de trazos limpios y colores fríos que emulan la época estival y el frescor de las cañas, juncos, la hierba fresca, los insectos o los pajaritos... Una vibración lumínica fría en disonancia con la vibración sonora cálida que nos traslada al calor del verano, con el recuerdo sonoro del canto de las chicharras creado por el compositor e intérprete Pep Llopis⁵ y que acentúa el carácter romántico de esta instalación.

4 Otra escultura desarrollada con el mismo concepto y titulada también *Papel*, de 85 cm de diámetro, forma parte de la Colección de Arte Contemporáneo de la Generalitat Valenciana.

4 Una altra escultura desenvolupada amb el mateix concepte i titulada també *Paper*, de 85 cm de diàmetre, forma part de la Col·lecció d’Art Contemporani de la Generalitat Valenciana.

5 Pep Llopis es compositor e intérprete con una amplia formación pluridisciplinar. Ha sido miembro de grupos de investigación fonético-musical y creador de sus propios grupos de conciertos; pero

es troba just al davant. “Estem en un món d’impactes continuats”, afirma l’artista.

Precisament en aquesta sala oposada s’exposa una obra molt mediterrània, la instal·lació *Sobre Blanc*, un altre bosc de pilars realitzat entre 1989 i 2004. Un *collage* de traços verds de oli sobre paper i sobre tela, compost per pilars, panells i obres de diferents grandàries en les quals, en contrast amb l’obra *Sobre Negre*, predomina el blanc de la sala i de les obres, amb formes, ritmes i volums més lleugers, de traços nets i colors freds que emulen l’època estival i la frescor de les canyes, joncs, l’herba fresca, els insectes o els ocellets... Una vibració lumínica freda en dissonància amb la vibració sonora càlida que ens trasllada a la calor de l’estiu, amb el record sonor del cant de les cigales creat pel compositor i intèrpret Pep Llopis⁵ i que accentua el caràcter romàntic d’aquesta instal·lació.

A la sala contigua sorprén *Supercordes*, una altra instal·lació tridimensional realitzada entre 2008 i 2010, composta, per una part de collage d’oli sobre tela i, per una altra, d’un centenar de peces mòbils de fines làmines de fusta que penegen unides per fil de niló. En aquesta ocasió, s’ha disposat en

sus obras se vinculan especialmente a los mundos escénico y audiovisual habiendo realizado cerca de 100 bandas sonoras para Danza, Teatro, Vídeo, Cine y Medios Audiovisuales. Desde 1983 es compositor habitual de la Compañía Ananda Dansa i ha colaborado con coreógrafos como Carolyn Carlson o Carmen Senra, y directores como Antoni Tordera, Juli Leal, Konrad Zschiedrich, Jose Luis Raymond, María Ruiz, Sergio Cabrera, Fuencisla Francés, entre otros muchos. Es, además, Director del aula d’altres músiques, Presidente de la Associació de Compositors per a l’Audiovisual i l’Escena Musimatge y director artístico del Ensemble Improptu.

Ha recibido numerosas distinciones, entre las que destacan dos nominaciones a los Premios Max de las Artes Escénicas (2000 y

diagonal amb la sala creant un suggestiu joc de profunditat i moviment.

Seguint el recorregut s’exposen en la capella següent, un conjunt d’obres de diferents formats titulades *Desconstrucció* realitzades entre 1995 i 2004 en *collage* d’oli sobre paper, en les quals el suport utilitzat és el lli, que brinda una calidesa extra a aquests esclats de milers de partícules minúscules, quasi puntillistes, que es distribueixen per la superfície de la tela. De la diferent distribució del pes visual de cada composició —amb la forma, la grandària, el color, les textures i els contrastos— naixen uns harmònics

En la sala contigua sorprende *Supercuerdas*, otra instalación tridimensional realizada entre 2008 y 2010, compuesta, por una parte de *collage* de óleo sobre tela y, por otra, de un

2004). El Premio de la Crítica de Valencia (2001). Ocho nominaciones y cuatro Premios de las Artes Escénicas de la Generalitat Valenciana a la mejor composición musical (1998, 2000, 2004 y 2007)... Ganador del premio a Mejor composición musical para espectáculo escénico de la XIX edición 2016 por Pinoxio.

jocs d'equilibri i moviment. Es mostra també en aquesta sala una vitrina en la qual es pot veure com utilitza la seua tècnica. Treballadora meticulosa, en contínua investigació i experimentació, Francés construeix primerament la seua obra en oli sobre paper o tela per a, després, desconstruir-la fragmentant l'obra en innombrables trossos de mides desiguals que torna a utilitzar, expandint-los sobre diferents suports, en un *collage* que aplica amb pulcritud a obres de diferents mesures. D'aquesta manera, l'aparent desordre aconseguix un equilibrat joc compositiu que identifica una poètica molt personal i la petjada artística que imprimeix l'artista a la seua producció, d'enorme energia creativa i sensibilitat.

El procés creatiu de Fuencisla Francés és minuciós i lent: crea, desfragmenta i torna a compondre. Construir, *desconstruir*, descobrir, desintegrar, destrossar, desfragmentar, assemblar, expandir o reciclar són alguns verbs que defineixen la seua obra i que tenen una íntima relació tant amb el paper com amb el collage. Gran part de la seua producció se centra en el que podríem denominar abstracció de tipus orgànica o geomètrica, en la qual la tela sense tractar, o amb una emprimació monocroma blanca o negra principalment o directament sobre lli, fa de suport a un in comptable nombre de retallades de peces de tela o paper que prèviament ha pintat a l'oli, amb una gamma pictòrica sobria que va des de diferents tonalitats de verds, a ocres, grisos o negres; després el talla en diferents grandàries per a, posteriorment, realitzar el *collage* adherint-les per la superfície del suport. Una vegada més, la suma de fragments retallats i apegats s'estén per l'obra com si d'una ona expansiva es

centenar de peces mòvils de fines lames de fusta que cuelgan unides per hilo de nylon. En esta ocasió, se ha dispuesto en diagonal con la sala creando un sugestivo juego de profundidad y movimiento.

Siguiendo el recorrido se exponen en la capilla siguiente, un conjunto de obras de distintos formatos tituladas *Deconstrucción* realizadas entre 1995 y 2004 en *collage* de óleo sobre papel, en las que el soporte utilizado es el lino, que brinda una calidez extra a esos estallidos de miles de partículas minúsculas, casi puntillistas, que se distribuyen por la superficie del lienzo. De la diferente distribución del peso visual de cada composición —con la forma, el tamaño, el color, las texturas y los contrastes— nacen unos armónicos juegos de equilibrio y movimiento. Se muestra también en esta sala una vitrina en la que se puede ver como emplea su técnica. Trabajadora meticulosa, en continua investigación y experimentación, Francés construye primeramente su obra en óleo sobre papel o lienzo para, después, *deconstruirla* fragmentando la obra en innumerables trozos de medidas desiguales que vuelve a utilizar, expandiéndolos sobre diferentes soportes, en un *collage* que aplica con pulcritud a obras de distintas medidas. De esta forma, el aparente desorden logra un equilibrado juego compositivo que identifica una poética muy personal y la huella artística que imprime la artista a su producción, de enorme energía creativa y sensibilidad.

El proceso creativo de Fuencisla Francés es minucioso y lento: crea, desfragmenta y vuelve a componer. Construir, *deconstruir*, descubrir, desintegrar, destrozarse, desfragmentar,

tractara o, per contra, aplega fragments aïllats com si dibuixara un traç lleuger, d'enorme delicadesa, jugant amb l'harmonia compositiva. Crea així un nou espai dins de l'obra, delimitat pel joc que realitzen les seues composicions de major o menor complexitat, que en moltes ocasions s'escapen dels límits que ofereix el marc sense cap mena de norma preestablida però sempre dins d'un codi estudiat i mesurat. He preguntat a l'artista per l'ús de grans i xicotets formats per a les seues obres i respon: “Em semblen molt interessants les diferents grandàries, des de la més xicoteta fins a la més gran. És com si l'escriptura necessitara d'aquest espai, d'expandir-se. Mai no em dedique a un només, en porte sempre uns quants, mai no he fet un esbós, no sé copiar”.

Dues instal·lacions poden veure's en la última nau de l'esquerra. La primera, *Instant*, composta per setze panells de 120 x 82 cm. Un *collage* sobre cartó de 2019 compost amb eina de 1986 en el qual, amb in comptables fragments d'oli sobre tela, vol captar les fluctuacions i la fugacitat de les variacions lumíniques sobre l'horitzó. La segona obra exposada en aquesta sala és *Partir*, un *collage* compost per vint-i-quatre panells de 77 x 70 cm, realitzat entre 1983-1986 amb tintes, ceres i llapis sobre teles i papers i en el qual, a diferència d'altres peces, els trossos que componen l'obra són de la mateixa grandària i estan simètricament disposats sobre el suport, sent la col·locació horitzontal o vertical la que aporta el moviment visual. Diverses obres realitzades en tinta i dues vitrines amb dibuixos de tinta sobre paper i xicotets divertiments de l'artista completen l'espai.

A continuació, creuem la nau fins a la segona i tercera sala de la dreta en les quals es mostren una selecció d'obres —d'oli sobre tela realitzades en els anys 80 i 90— transcendents en la producció de Fuencisla Francés. Amb aquestes, de manera conseqüent, va reduint elements figuratius, però mantenint la gamma cromàtica i el contorn de la forma, per a donar un pas —sense retorn— en la seua producció, passant de la figuració a l'abstracció. I ho fa bàsicament amb els nus i la sèrie titulada *Vols*, en la qual *Coloms* serà una a de les obres clau. L'última capella lateral de la dreta s'ha destinat a albergar la seua obra inicial, de caràcter figuratiu, en la qual es descobreixen, a més de la *site specific*, *Valkiria*, altres nus, natures mortes, paisatges i dues inquietants obres titulades *Imatges* amb retrats que traslladen a Fuencisla Francés a la seua infantesa.

S'inclouen diversos llibres d'artista, tant en una vitrina en la nau central com sobre una peanya a la sala Goerlich, en els quals es poden veure idees, anotacions, vies d'investigació, experimentacions, jocs volumètrics o delicats dibuixos.

Finalment, l'eix central de l'exposició, la gran *site specific* situada al fons de la nau central, es titula *Punt de fugida*.

ensamblar, expandir o reciclar son algunos verbos que definen su obra y que tienen una íntima relación tanto con el papel como con el *collage*. Gran parte de su producción se centra en lo que podríamos denominar abstracción de tipo orgánica o geométrica, en la que el lienzo sin tratar, o con una imprimación monocroma blanca o negra principalmente o directamente sobre lino, hace de soporte a un incontable número de recortes de piezas de lienzo o papel que previamente ha pintado al óleo, con una gama pictórica sobria que va desde diferentes tonalidades de verdes, a ocres, grises o negros; después lo corta en diferentes tamaños para, posteriormente, realizar el *collage* adhiriéndolas por la superficie del soporte. Una vez más, la suma de fragmentos recortados y pegados se extiende por la obra como si de una onda expansiva se tratara o, por el contrario, pega fragmentos aislados como si dibujara un trazo ligero, de enorme delicadeza, jugando con la armonía compositiva. Crea así un nuevo espacio dentro de la obra, delimitado por el juego que realizan sus composiciones de mayor o menor complejidad, que en muchas ocasiones se escapan de los límites que ofrece el marco sin ningún tipo de norma preestablecida pero siempre dentro de un código estudiado y medido. He preguntado a la artista por el empleo de grandes y pequeños formatos para sus obras y responde: “Me parecen muy interesantes los diferentes tamaños, desde el más pequeño hasta el más grande. Es como si la escritura precisara de este espacio, de expandirse. Nunca me dedico a uno solo, llevo siempre varios, nunca he hecho un boceto, no sé copiar”.

Dos instalaciones pueden verse en la última nave de la izquierda. La primera, *Instante*, compuesta por dieciséis paneles de 120 x 82 cm. Un *collage* sobre cartón de 2019 compuesto con herramienta de 1986 en el que, con incontables fragmentos de óleo sobre tela, quiere captar las fluctuaciones y la fugacidad de las variaciones lumínicas sobre el horizonte. La segunda obra expuesta en esta sala es *Partir*, un *collage* compuesto por veinticuatro paneles de 77 x 70 cm, ejecutado entre 1983-1986 con tintas, ceras y lápices sobre telas y papeles y en el que, a diferencia de otras piezas, los trozos que componen la obra son del mismo tamaño y están simétricamente dispuestos sobre el soporte, siendo la colocación horizontal o vertical la que aporta el movimiento visual. Varias obras realizadas en tinta y dos vitrinas con dibujos de tinta sobre papel y pequeños divertimentos de la artista completan el espacio.

A continuación, cruzamos la nave hasta la segunda y tercera sala de la derecha en las que se muestran una selección de obras —de óleo sobre tela realizadas en los años 80 y 90— trascendentes en la producción de Fuencisla Francés. Con ellas, de forma consecuente, va reduciendo elementos figurativos, pero manteniendo la gama cromática y el contorno de la forma, para dar un paso —sin retorno— en su producción, pasando de la figuración a la abstracción. Y lo hace básicamente con los desnudos y la serie titulada *Vuelos*, en la que *Palomas* será una de las obras clave. La última capilla lateral de la derecha se ha destinado a albergar su obra inicial, de carácter figurativo, en la que se descubren,

Una obra d'uns cinc metres de diàmetre realitzada entre 2016 i 2019 amb centenars de planxes rectangulars de fusta que, unides amb fil de niló, realitzen un interessant joc de grandàries i volums que modifiquen tant la perspectiva com el pla de la sala i doten de moviment la peça. Figura i fons s'adapten al superb espai de la Sala Ferreres i l'escultura es converteix en protagonista indiscutible de l'espai, amb un elegant resultat pel suggestiu joc de matisos. Un equilibri inestable, amb infinits punts de fugida, en el qual totes les peces encaixen fins a aconseguir una harmònica bellesa, amb un meticulós joc d'acoblaments, d'ajustos, entre els fragments que creen les geometries internes de *Punt de fugida*.

además de la *site specific*, *Valkiria*, otros desnudos, bodegones, paisajes y dos inquietantes obras tituladas *Imágenes* con retratos que trasladan a Fuencisla Francés a su niñez.

Se incluyen varios libros de artista, tanto en una vitrina en la nave central como sobre una peana en la sala Goerlich, en los que se pueden ver ideas, apuntes, vías de investigación, experimentaciones, juegos volumétricos o delicados dibujos.

Finalmente, el eje central de la exposición, la gran *site specific* situada al fondo de la nave central, se titula *Punto de fuga*. Una obra de unos cinco metros de diámetro realizada entre 2016 y 2019 con centenares de planchas rectangulares de madera que, unidas con hilo de nylon, realizan un interesante juego de tamaños y volúmenes que modifican tanto la perspectiva como el plano de la sala y dotan de movimiento a la pieza. Figura y fondo se adaptan al soberbio espacio de la Sala Ferreres y la escultura se convierte en protagonista indiscutible del espacio, con un elegante resultado por el sugestivo juego de matices. Un equilibrio inestable, con infinits puntos de fuga, en el que todas las piezas encajan hasta lograr una armónica belleza, con un meticuloso juego de acoplamientos, de ajustes, entre los fragmentos que crean las geometrias internas de *Punto de fuga*.

TRA
JEC
TÒ
RIES

És un recorregut en el temps, un itinerari obert que descobreixes a mesura que avances, travesses l'altre costat, un trajecte en la naturalesa, després del fons un clar, tons de paret amb dimensions imprevistes, el color del fang.

La forma amb el seu desenvolupament va adquirint un altre valor, s'obrin altres camins, amb l'abstracció es potencia, ens fa veure en alguns casos el moviment, un vol, l'arrossegament del vent en un paisatge.

Formats diferents, un cartó, el paper, la tela... Les instal·lacions, un pilar, el buit d'una escala, un antic graner, una església... Allò arquitectònic marca altres direccions, entendre el seu llenguatge intern, les seues geometries, saber escoltar-ho, la mateixa obra en un altre lloc es transforma, sorprén el seu comportament. "Un edifici no ha d'estar sobre el pujol, sinó en aquest", **Frank Lloyd Wright**.

Em trobe amb el fragment, resulta un joc de connexions, una relació de relacions, es desborden fora dels límits, saltant per l'aire, expandint-se per l'espai, retalls de la memòria, associació d'idees, esclats del que no comprenem, del que ens envolta.

Vivim un món mòbil, vertiginós, fragmentari amb la seua acceleració, és important la capacitat de síntesi, de suggeriment, mous la realitat sense sotmetre's a un ordre prefixat, diu **John Berger** "Per als Cromanyó, l'espai és un terreny metafísic d'aparicions i desaparicions, constantment intermitent".

Amb la tècnica reproductible llegim relats, fugides, conflictes, articulacions, entrecreuaments, veiem en aquesta instal·lació una distància de lectures, un llibre i l'espai obert.

Amb l'oli, la tinta, les fustes i els llenços, que són utilitzats a través del temps, la instal·lació *Instant* es treballa ara i aquest any passat, però el color i l'eina són de 1968, horitzons en diferents moments de llum, són fugaces, canviants, infinit el seu moviment, descobriments que duren un instant. El sol de la vesprada tenyia de roig un moble de fusta.

Veiem i sentim obres sonores en orfismo, con **Sonia Delaunay**, els grafismes que semblen partitures de **Palazuelo**, obres de **Duchamp** i **Beuys**, "la música de Kandinsky", del performance italià **Eugeni Menchini**. En aquest cas, amb **Fátima Miranda**, és un bordó de veus que potencia la instal·lació sonora *Ressonància, Sobre Blanc*, una altra instal·lació sonora que fusiona les sensacions de fred i calor, el fred amb la color i la calor amb el cant de les cigales, és una obra de **Pep Llopis**.

Aqueixa fusió imperceptible, on el so i les formes t'envolten amb els seus diferents accents, les notes, ritmes, silencis, un joc de sensacions està en l'aire, en l'espai, es fusionen en allò quotidià, un rellotge, el so d'un cotxe, una ratapinyada, el martelleig, el fragment.

Sentia **Philip Guston** la necessitat de netejar la taula d'una manotada, d'oblidar el que sabia per a posar-se davant d'un full en blanc, treballa així, amb la complexitat dels atzars, girs imprevistos, contratemps i trencaments.

TRA
JEC
TÒ
RIES

Es un recorrido en el tiempo, un itinerario abierto que vas descubriendo a medida que avanzas, atraviesas al otro lado, un trayecto en la naturaleza, tras el fondo un claro, tonos de pared con dimensiones imprevistas, el color del barro.

La forma con su desarrollo va adquiriendo otro valor, se abren otros caminos, con la abstracción se potencia, nos hace ver en algunos casos el movimiento, un vuelo, el arrastre del viento en un paisaje.

Formatos diferentes, un cartón, el papel, la tela... Las instalaciones, un pilar, el hueco de una escalera, un antiguo granero, una iglesia... Lo arquitectónico te marca otras direcciones, entender su lenguaje interno, sus geometrías, saber escucharlo, la misma obra en otro lugar se transforma, sorprende su comportamiento. "Un edificio no debe de estar sobre la colina, sino en ella" **Frank Lloyd Wright**.

Me encuentro con el fragmento, resulta un juego de conexiones, una relación de relaciones, se desbordan fuera de los límites, saltando por los aires, expandiéndose por el espacio, retales de la memoria, asociación de ideas, estallidos de lo que no comprendemos, de lo que nos rodea.

Vivimos un mundo móvil, vertiginoso, fragmentario con su aceleración, es importante la capacidad de síntesis, de sugerencia, mueves la realidad sin someterse a un orden prefijado, dice **John Berger** "Para los Cro-magnon el espacio es un terreno metafísico de apariciones y desapariciones, constantemente intermitente".

Con la técnica reproductible leemos relatos, fugas, conflictos, articulaciones, entrecruzamientos, vemos en esta instalación una distancia de lecturas, un libro y el espacio abierto.

Con el óleo, con la tinta, maderas, lienzos, son utilizados a través del tiempo, la instalación *Instante*, trabajada ahora, este año pasado, pero el color, la herramienta es de 1968, son horizontes en diferentes momentos de luz, son fugaces, cambiantes, infinitos su movimiento, descubrimientos que duran un instante. El sol de la tarde teñía de rojo un mueble de madera.

Vemos y oímos obras sonoras en el orfismo, con **Sonia Delaunay**, los grafismos que parecen partituras de **Palazuelo**, obras de **Duchamp** y de **Beuys**, "la música de Kandinsky" del performance italiano **Eugeni Menchini**. En este caso con **Fátima Miranda**, es un bordón de voces que potencia la instalación sonora *Resonancia, Sobre Blanco*, otra instalación sonora que fusiona las sensaciones de frío y calor, el frío con el color y el calor con el canto de las chicharras, es una obra de **Pep Llopis**.

Esa fusión imperceptible, donde el sonido y las formas te rodean con sus diferentes acentos, las notas, ritmos, silencios, un juego de sensaciones está en el aire, en el espacio, se fusionan en lo cotidiano, un reloj, el sonido de un coche, un murciélago, el martilleo, el fragmento.

Sentía **Philip Guston** la necesidad de limpiar la mesa de un manotazo, de olvidar lo que sabía para ponerse delante de una hoja en blanco, trabajo así, con la complejidad de los azares, recodos imprevistos, percances y roturas.

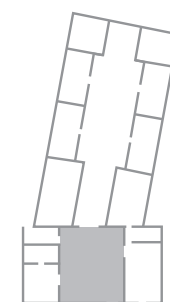

GO
ER
LICH

“Amb la tècnica reproductible llegim relats, fugides, conflictes, articulacions, entrecreuaments, en aquest cas un llibre, l’espai obert, dues lectures”

“Con la técnica reproductible leemos relatos, fugas, conflictos, articulaciones, entrecruzamientos, en este caso un libro, el espacio abierto, dos lecturas”

Descomposició de Lugar,
2000-2006 /

Instal·lació / Instalación

Collages de fragments digitals sobre teles i parets.

Mesures variables adaptades a la sala /

Collages de fragmentos digitales sobre telas y paredes.

Medidas variables adaptables a la sala

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

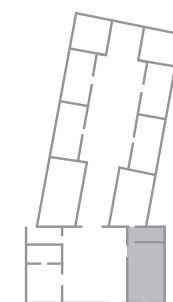
◀ Details / Detalles *Descomposición de Lugar*

“El so està en l’aire, en l’espai,
veiem ritmes, tons, silencis...
Es fusionen en allò quotidià,
un rellotge, el so d’un
cotxe, una ratapinyada, el
martelleig, el fragment”

“El sonido está en el aire, en el
espacio, vemos ritmos, tonos,
silencios... Se fusionan en lo
cotidiano, un reloj, el sonido
de un coche, un murciélago,
el martilleo, el fragmento”

Sobre Negro,
1984-2019 /

Instal·lació / Instalación

Collages d'olis sobre teles i papers.
Mesures variables adaptades a la sala /
Collages de óleos sobre telas y papeles.
Medidas variables adaptables a la sala

Collecció de l'artista / Colección de la artista
Collecció particular: 1 obra de Segòvia /
Colección particular: 1 obra de Segovia

Detalls / Detalles *Sobre Negro* ▶

◀ Details /Detalles *Sobre Negro*

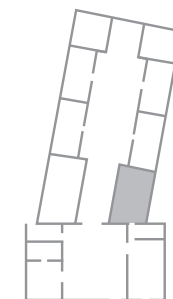
FE
RRE
RES

“Un edifici no ha
d’estar sobre el pujol,
sinó en aquest”

“Un edificio no debe
estar sobre la colina,
sino en ella”

Frank Lloyd Wrigh

Deconstrucción,
2017 /

Collage oli sobre paper sobre fusta /
Collage óleo sobre papel sobre madera
211 x 176 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Resonancia,
2004-2007 /

Amb so / Con sonido de Fátima Miranda
(Bordón de Voces)

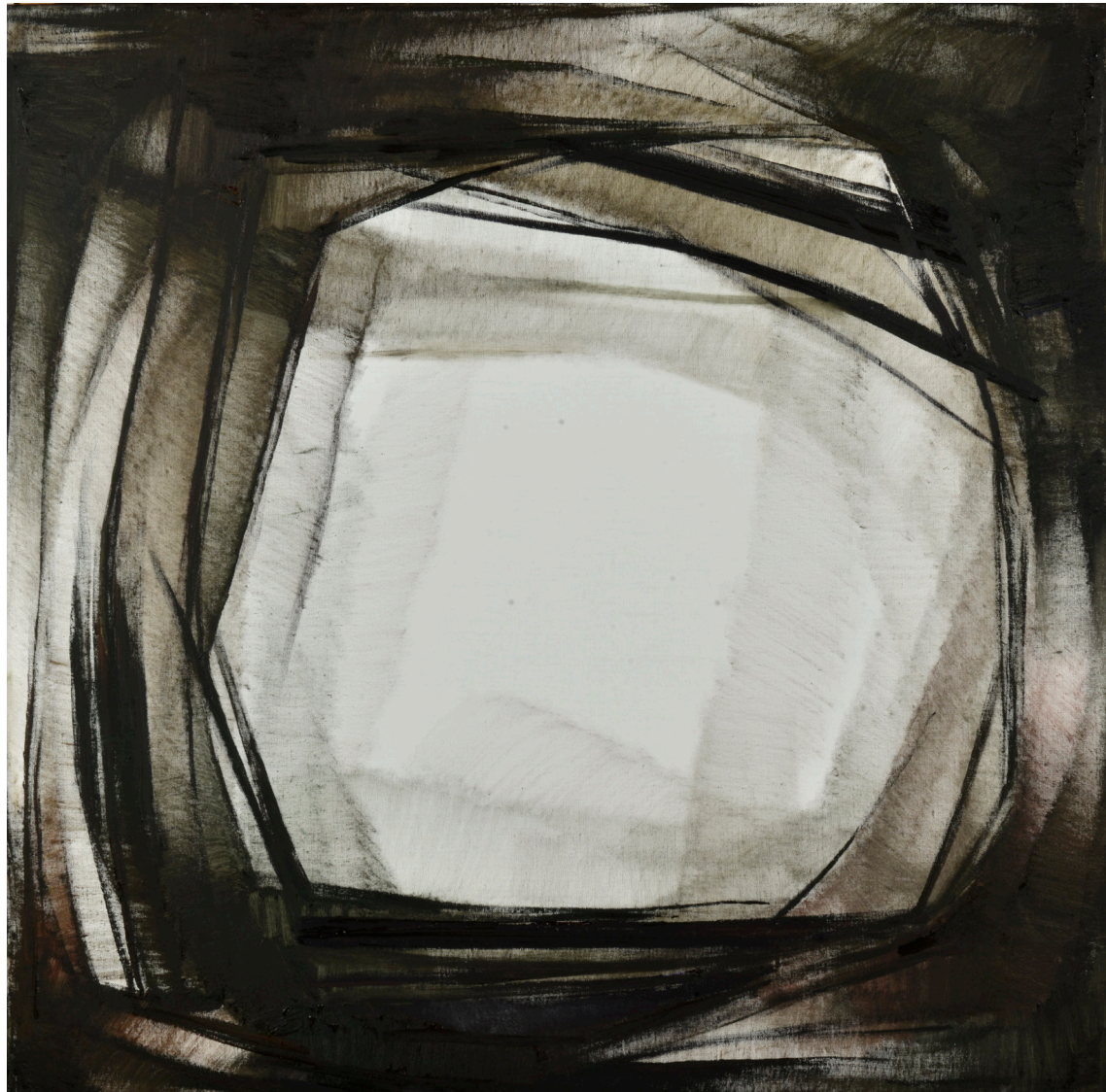

Instal·lació / Instalación

Collage de teles i mobils sobre teles amb pintures lluminases i llums negres /
Collage de telas y móviles sobre telas con pinturas luminosas y luces negras
250 x 330 x 360 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Sin título,
2018 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre tela
92 x 92 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Sin título,
2018 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre tela
92 x 92 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Sin título,
2018 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre tela
92 x 92 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Sin título,
2018 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre tela
92 x 92 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

◀ *Papel,*
2017-2018 /

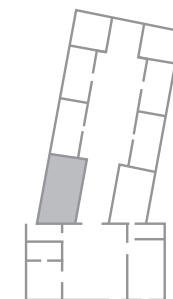
Estructura de Paper sobre fusta /
Estructura de Papel sobre madera
130 x 100 x 80 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

“El fred amb el color
i la calor amb el so de
les cigales”

“El frío con el color y
el calor con el sonido
de las chicharras”

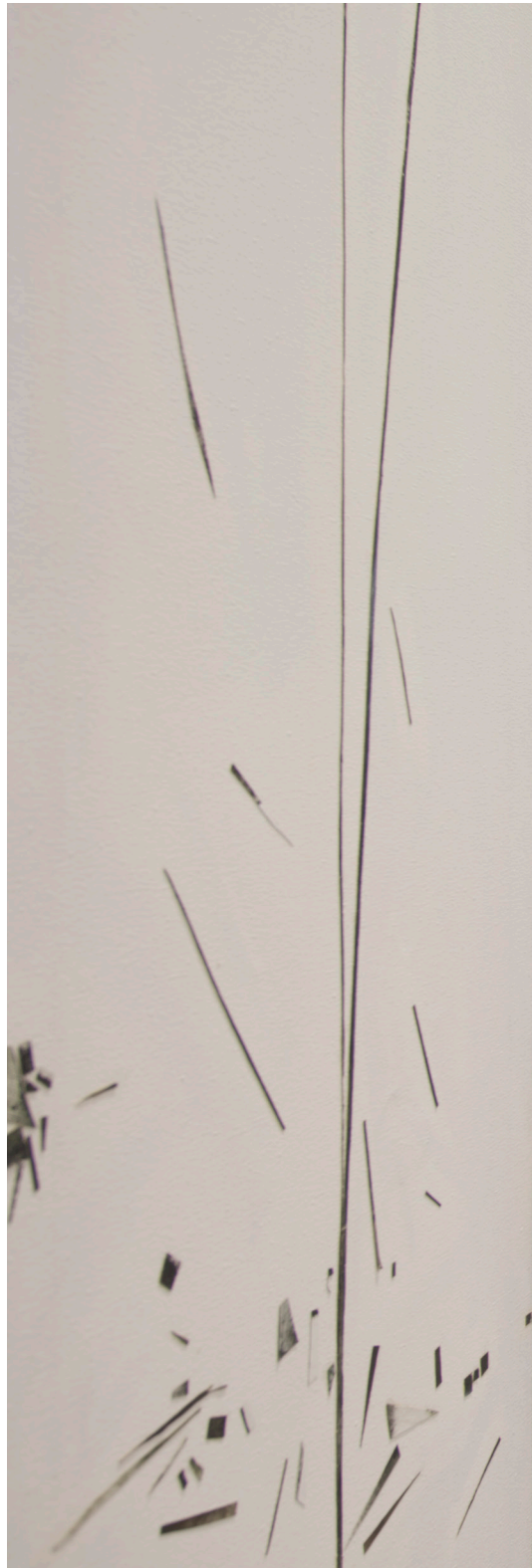
Sobre Blanco,
1984-2019 /

El frío con el color, el calor con el sonido,
amb so / con sonido de Pep Llópis (Chicharras)

Instal·lació / Instalación

Collages d'olis sobre teles. Mesures variables /
Collages de óleos sobre telas. Medidas variables

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista
Col·leccions particulars: 2 obres de Segovia /
Colecciones particulares: 2 obras de Segovia

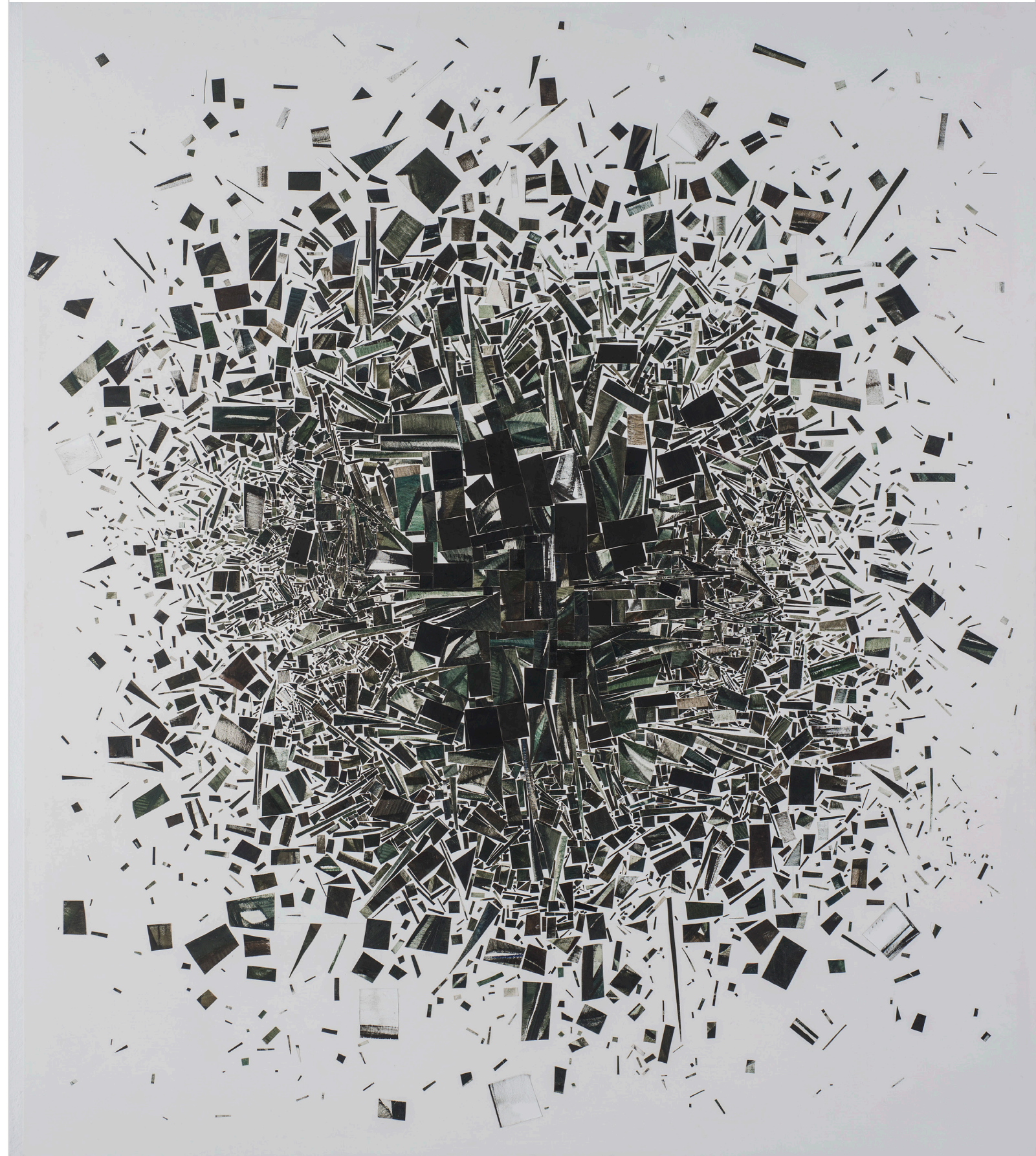

◀ Details /Detalles *Sobre Blanco*

Impacto,
2018

Collage d'oli sobre tela /
Collage de óleo sobre tela
245,5 x 215,5 cm

Col·lecció de l'artista /
Colección de la artista

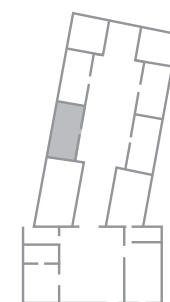

Instal·lació / Instalación *Sobre Blanco*

“Amb la complexitat,
els atzars, girs
imprevistos, contratemps,
les ruptures”

“Con la complejidad,
los azares, recodos
imprevistos, percances,
las rupturas”

Supercuerdas
2009-2010 /

Instal·lació / Instalación

Olis sobre teles i mbills d'olis sobre fustes.

Mesures variables /

Oleos sobre telas y móviles de óleos sobre maderas.

Medidas variables

Col·lecció de l'artista /

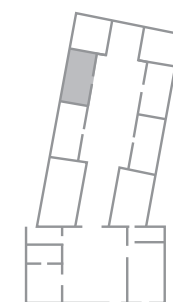
Colección de la artista

“Per als Cromanyó,
l’espai és un terreny
metafísic d’aparicions i
desaparicions constantment
intermitent”

“Para los cro-magnon,
el espacio es un terreno
metafísico de apariciones y
desapariciones constantemente
intermitente”

John Berger

Sin título,
1995-2004 (3 obras) /

Collage oli sobre paper sobre lli /
Collage óleo sobre papel sobre lino
75 x 75 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Sin título,
1995-2004 /

Collage oli sobre paper sobre tela /
Collage óleo sobre papel sobre
120 x 100 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Sin título,
1995-2004 /

Collage oli sobre paper sobre tela /
Collage óleo sobre papel sobre
120 x 100 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Deconstrucción,
1995-2004 /

Collage oli sobre paper sobre tela /
Collage óleo sobre papel sobre
145 x 113 cm

Col·lecció Caixabank, València / Colección Caixabank, Valencia

Sin título,
1995-2004

Collage oli sobre paper sobre tela /
Collage óleo sobre papel sobre
120 x 100 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Sin título,
1995-2004

Collage oli sobre paper sobre tela /
Collage óleo sobre papel sobre
81 x 81 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Deconstrucción,
1995-2004 /

Collage oli sobre paper sobre tela /
Collage óleo sobre papel sobre
205 x 44 cm

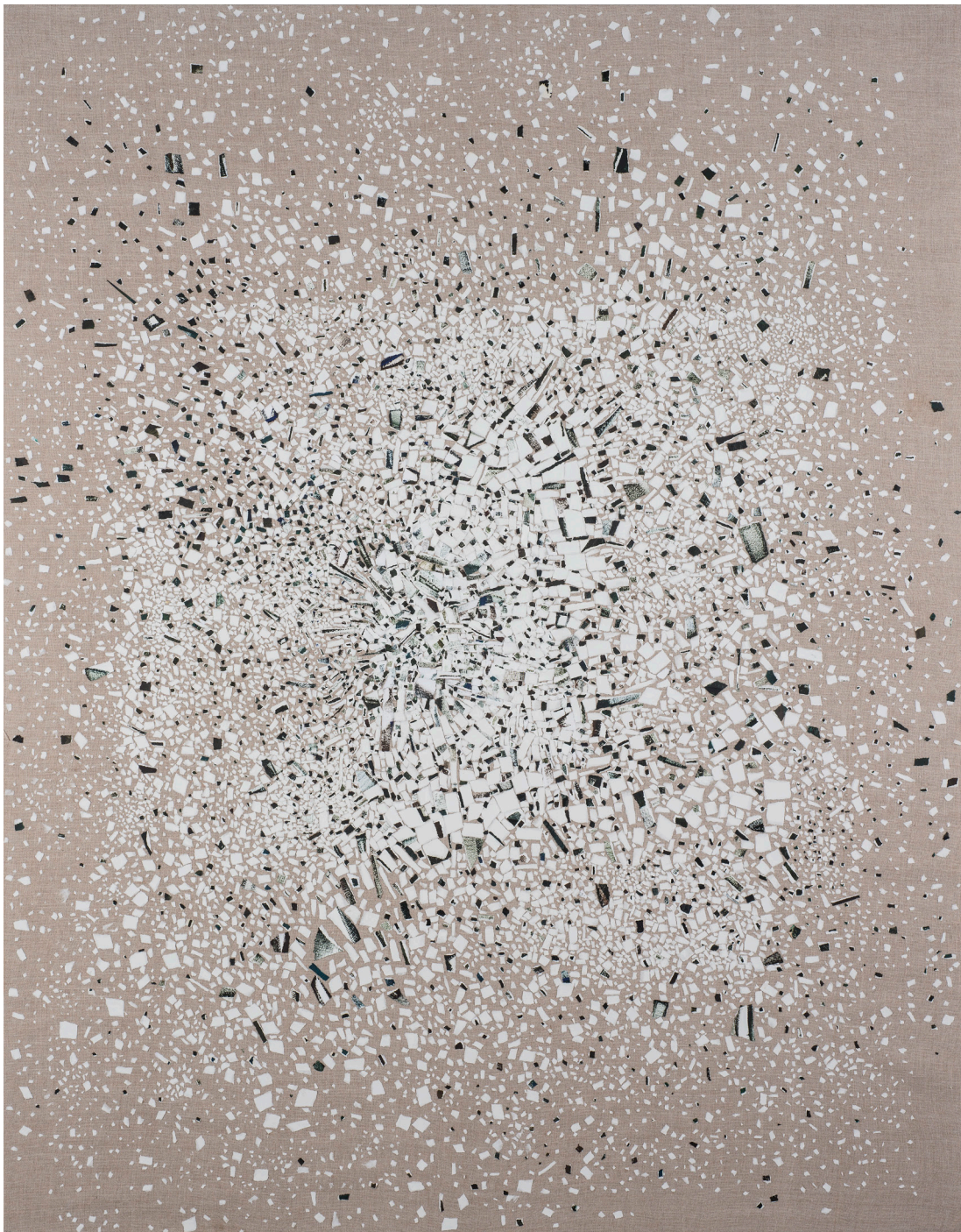
Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Sin título,
1995-2004 /

Collage oli sobre paper sobre tela /
Collage óleo sobre papel sobre
155 x 113 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Soledades,
1995-2004 /

Collage oli sobre paper sobre tela /
Collage óleo sobre papel sobre
147 x 115 cm

Col·lecció particular, Segòvia / Colección particular, Segovia

Deconstrucción,
1995-2004 /

Collage oli sobre paper sobre tela /
Collage óleo sobre papel sobre
160 x 125 cm

Col·lecció particular, València / Colección particular, Valencia

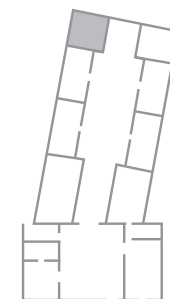
Sin título,
1995-2004 (3 obras) /

Collage oli sobre paper sobre lli /
Collage óleo sobre papel sobre lino
40 x 40 cm
Col·lecció particular, Segòvia / Colección particular, Segovia

“L’horitzó és fugaç,
canviant, infinit
el seu moviment,
són descobriments
sobtats que duren
un instant”

“El horizonte es fugaz,
cambiante, infinito
su movimiento,
son descubrimientos
repentinos que duran
un instant”

Instante
2019 /

Amb materials / Con materiales de 1974

Instal·lació / Instalación

Collages d'olis sobre teles i papers. Mesures variables /
Collages de óleos sobre telas y papeles. Medidas variables

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

“El sol de la
vesprada tenyia
de roig un moble
de fusta”

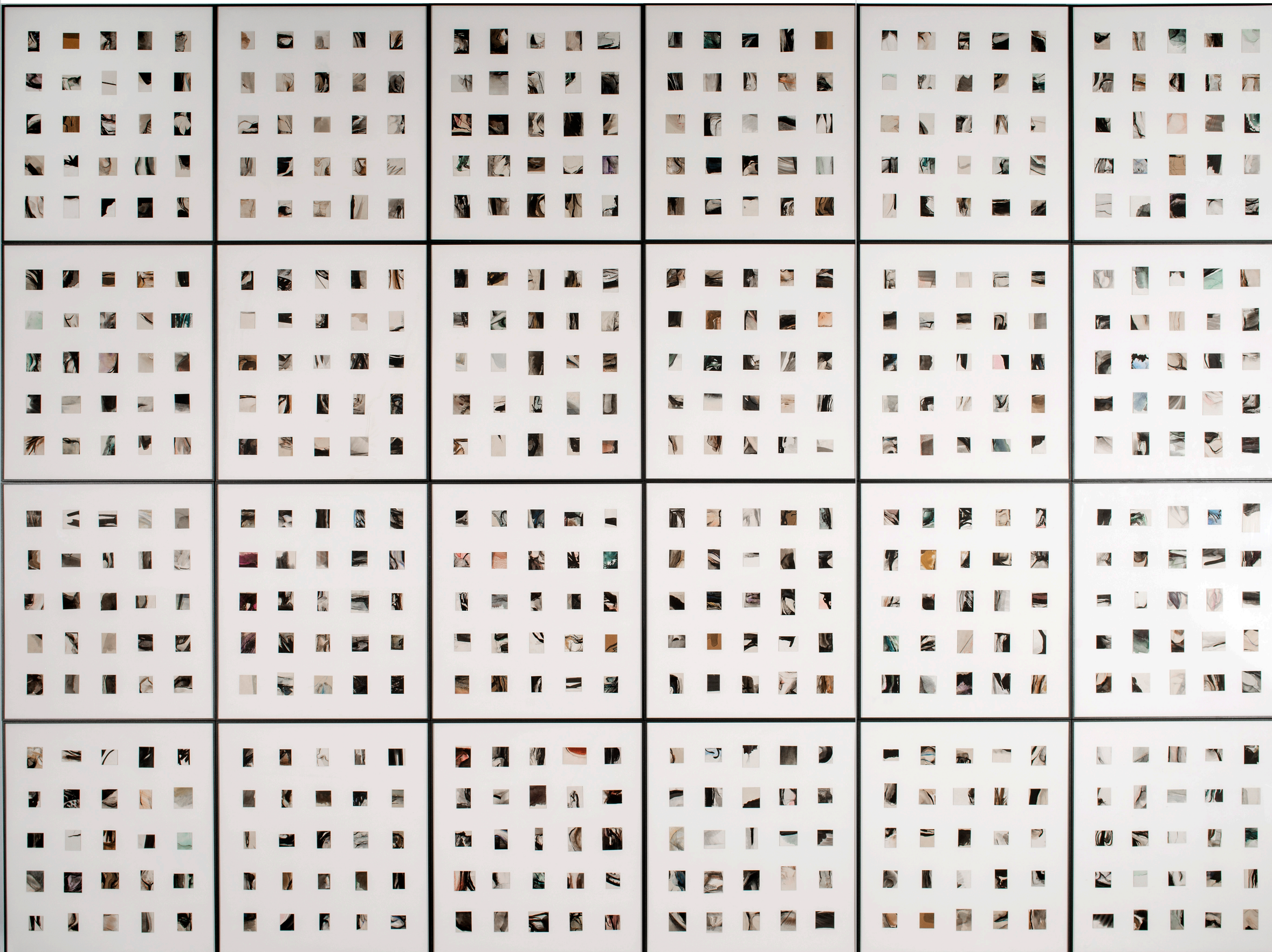
“El sol de la
tarde teñía de
rojo un mueble
de madera”

Abstracción 5
1986 /

Tinta sobre paper /
Tinta sobre papel
50 x 70 cm

Col·lecció de l'artista /
Colección de la artista

Partir
1983-1986 /

Instal·lació / Instalación

Negres, ceres i llapis sobre teles i papers. 24 panells de 77 x 70 cm i 1 de 100 x 70 cm /
Tintas, ceras y lápices sobre telas y papeles. 24 paneles de 77 x 70 cm y 1 de 100 x 70 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Dos desnudos,
1983 /

Tinta sobre paper /
Tinta sobre papel
41,5 x 43 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Sin título,
1985 /

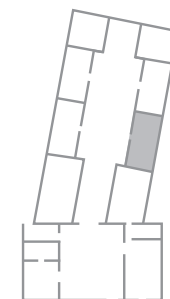
Tinta i cera sobre paper /
Tinta y cera sobre papel
48 x 45 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

“Posar en el mateix
punt de mira, ull,
cor, cervell”

“Poner en el mismo
punto de mira, ojo,
corazón, cerebro”
Cartier Bresson

Abstracción 6
1992 /

Díptic / Díptico

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
195 x 260 cm

Col·lecció de l'artista /
Colección de la artista

Abstracción 3
1990 /

Díptic / Díptico
Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
195 x 260 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Abstracción 2,
c. 1990 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
163 x 127 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Paisaje abstracto,
c. 1980-1990 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
65 x 92 cm

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

El Trabajo,
1987 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
163 x 127 cm

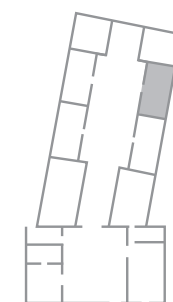
Col·lecció Diputació de València / Diputación de Valencia

“La necessitat de netejar
la taula d’una manotada,
d’oblidar allò que coneixia
per a posar-se davant d’un
full en blanc”

“La necesidad de limpiar
la mesa de un manotazo, de
olvidar lo que sabía
para ponerse delante de
una hoja en blanco”

Philip Guston

Vuelo
1985 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
239 x 200 cm

Col·lecció de l'artista /
Colección de la artista

Vuelo,
1992 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
236 x 205 cm

Col·lecció de l'artista /
Colección de la artista

Vuelo,
1992 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
195 x 130 cm

Col·lecció de l'artista /
Colección de la artista

Sin título,
1986 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
50 x 40 cm

Col·lecció de l'artista /
Colección de la artista

Abstracción 4,
c. 1990 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
120 x 80 cm

Col·lecció de l'artista /
Colección de la artista

Palomas,
1985 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
100 x 150 cm

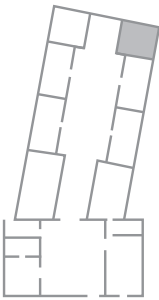
Collecció particular, Segòvia /
Colección particular, Segovia

“Un homenatge a la nostra
modelo, 1962-2002”

“Un homenaje a nuestra
modelo, 1962-2002”

Walkyria va posar 40 anys des de 1962 al 2002 /
Walkyria posó 40 años desde 1962 al 2002

Bodegón,
c. 1970-1980 /

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo, 46 x 38 cm
Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Puchero,
c. 1970-1980 /

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo, 22 x 16 cm
Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Niñas,
c. 1970-1980 /

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo, 65 x 54 cm
Col·lecció particular, Segòvia / Colección particular, Segovia

Barcas,
c. 1970-1980 /

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo, 41 x 33 cm
Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Paisaje,
c. 1970-1980 /

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo, 38 x 46 cm
Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Paisaje,
c. 1970-1980 /

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo, 38 x 46 cm
Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Paisaje,
c. 1970-1980 /

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo, 27 x 35 cm
Col·lecció particular, Segòvia / Colección particular, Segovia

Paisaje,
c. 1970-1980 /

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo, 24 x 32 cm
Col·lecció particular, Segòvia / Colección particular, Segovia

Botellas,
1979 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
120 x 85 cm

Collecció particular, Segòvia /
Colección particular, Segovia

Desnudo,
1972-1975 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
70 x 50 cm

Col·lecció particular, Segòvia /
Colección particular, Segovia

Desnudo,
1972-1975 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
41,5 x 33,5 cm

Col·lecció particular, Segòvia /
Colección particular, Segovia

Imágenes,
1983-1984 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
90 x 70 cm

Col·lecció particular, Segòvia /
Colección particular, Segovia

Imágenes,
1983-1984 /

Oli sobre tela /
Óleo sobre lienzo
100 x 70 cm

Col·lecció de l'artista /
Colección de la artista

Walkyria,
1970-1974 /

Instal·lació / Instalación

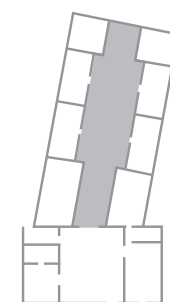
Ceres sobre papers. Mesures variables /
Ceras sobre papeles. Medidas variables

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

“Travessar un altre costat,
el trajecte en la naturalesa,
després del fons un
clar, tons de paret amb
dimensions imprevistes, el
color del bar”

“Atravesar otro lado, el
trayecto en la naturaleza,
tras el fondo un claro,
tonos de pared con
dimensiones imprevistas,
el color del bar”

Punto de Fuga,
2016-2019 /

Instal·lació / Instalación

Estructures de fustes. Mesures variables
adaptades a la sala /

Estructuras de maderas. Medidas variables
adaptadas a la sala

Col·lecció de l'artista / Colección de la artista

Detalls /Detalles *Punto de Fuga* ►

Detalls /Detalles *Punto de Fuga* ▶

Sobre

Fuencisla

Fuencisla Francés, naix a Segòvia en 1944 encara que establida des de la seua joventut a València, forma part del seu panorama artístic des de l'últim terç del segle passat. Cinc dècades de producció amb quasi seixanta exposicions individuals, més d'un centenar de participacions en col·lectives i obra en diverses col·leccions artístiques.

Fuencisla Francés, nace en Segovia en 1944 aunque afincada desde su juventud en València, forma parte de su panorama artístico desde el último tercio del siglo pasado. Cinco décadas de producción con casi sesenta exposiciones individuales, más de un centenar de participaciones en colectivas y obra en diversas colecciones artísticas.

EXPOSICIONS INDIVIDUALS I INSTAL·LACIONS EXPOSICIONES INDIVIDUALES E INSTALACIONES

2019

Llotja d’Alcoi, *Nou Presències. Itineraris Plurals*, 4 instal·lacions / instalaciones. (*9 mujeres*; comissària / comisaria: Carme Jorques), Alcoi, Alacant / Alicante. *Festival dels Horts*, 2 instal·lacions / instalaciones. Villa Rosita (Hort de Montesinos) Picanya, València / Valencia.

2018

Concessió de la Convocatòria / Concesión de la Convocatoria *Trajectòries*, del Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana (CMCV). Sala Ferreres-Goerlitz, Centre del Carme Cultura Contemporània / Contemporánea. Proposta investigació / Propuesta investigación de la curadora Pilar Tébar.

2017

Torre Vella, instal·lació / instalación. Ajuntament de Salou, (Diàleg amb / Diálogo con Mariona Brines, comissària / comisaria: Loida de Vargas). Salou, Tarragona. La Fàbrica de Hielo 2 instal·lacions / instalaciones (Diàleg amb / Diálogo con Leopoldo Mazzoleni, amb una acció / con una acción de Mario Montoya). El Cabanyal. València / Valencia.

2016

Octubre: Centre de Cultura Contemporània (*Bosquejo* instal·lació / instalación,). So i intervencions / Sonido e intervenciones: Bartolomé Ferrando, Grup Tak, Montserrat Palacios i / y Llorenç Barber, text / texto Martí Domínguez. València / Valencia.

2015

Chiesa di S. Marco, (3 instal·lacions / instalaciones: *A-Entropie*, diàleg amb

/ diàlogo con Leopoldo Mazzoleni. So / Sonido: Montserrat Palacios i / y Llorenç Barber). Castiglione, Catania, Italia. Galeria del Palau. (Diàleg amb / Diálogo con Leopoldo Mazzoleni. S / Sonido: Montserrat Palacios i / y Llorenç Barber). València / Valencia.

2014

La Alhóndiga, Ajuntament / Ayuntamiento de Segòvia / Segovia en *La Noche de Luna Llena (Recorrido)*, 3 instal·lacions i projecció, so / instalaciones y proyección, sonido: Fátima Miranda i / y Bartolomé Ferrando, textos: Clara Luquero, Pascal Letellier, Francisco Jarauta i / y Jesús Mazarriegos). Segòvia / Segovia.

2013

Sala Pradillo, festival XVI *Nits d’Aielo i Art* en Madrid (instal·lació: text / instalación: texto Llorenç Barber).*El Cant del Canto*, (instal·lació / instalación), La Canyada, València / Valencia. *Noche de Luna Llena 7*, Ajuntament Segòvia / Ayuntamiento Segovia: La Alameda (instal·lació / instalación).

2012

Casa Elizalde, Ajuntament / Ayuntamiento Barcelona. [10] *Poètiques del Fragment*, (instal·lació amb so / instalación con sonido de Fátima Miranda, comissària i text / comisaria y texto: Raquel Medina). Barcelona.

2011

Tinglado 1 del Puerto / Cobert 1 del Port de Tarragona. [10] *Poètiques del Fragment* (instal·lacions amb so / instalaciones con sonido de Fátima Miranda, comissària i text / comisaria y texto: Raquel Medina). Tarragona.

2010

Institut Français de Valencia / València, *Supercuerdas* (instal·lació / instalación: Ll. Barber i / y B. Ferrando, text / texto: Pascal Letellier). *anem, anem*, festival, Espai d’ Art Casa de la Marquesa (instal·lació / instalación: so / sonido de F.

Miranda). Gandia, València / Valencia. Feria, *art KARLSRUHE*. --- amb / con la Galeria del Palau (instal·lació / instalación). Karlsruhe, Alemanya / Alemania.

2009

Octubre, C. C. C. *XII Nits d’Aielo i Art*. --- (instal·lació / instalación). València / Valencia.

2007

Galeria del Palau, (3 instal·lacions amb so / instalaciones con sonido de Fátima Miranda), València / Valencia.

2006

L’ Almudí. Conselleria de Cultura, --- Consorci de Museus de la Generalitat Valenciana, (instal·lació: so/ instalación: so Llorenç Barber, comissari / comisario i / y textos: J. A. Blasco Carrascosa i / y Román de la Calle), València / Valencia.

2004

Galeria Claustro --- (instal·lació: so / instalación: sonido: Pep Llopis, text / texto: Carles Cano), Segòvia / Segovia. *Feria De Arte*: Galeria del Palau, (instal·lació amb / instalación con Bartomeu Ferrando i / y Vicente Martínez), Madrid. *VIII aula d’ altres músiques*. Club Diario Levante, (instal·lació: amb so / instalación con sonido de Pep Llopis), València / Valencia.

2003

Encuentro Arte de Acción, Dins de L’ illa (Dentro de la manzana), instal·lacions / instalaciones, València / Valencia.

2002

I Encuentro de acción-instalación--- (intervenció en natura morta, mòbil, *collage*, acció didàctica / intervención en naturaleza muerta, móvil, *collage*, acción didáctica en obra efímera). La Puebla de San Miguel, Racó d’Ademuz, València / Rincón de Ademuz, Valencia.

2001

Círculo de Bellas Artes de Madrid, (instal·lació / instalación). Madrid. Galeria del Palau, (instal·lació amb so / instalación con sonido de Pep Llopis). València / Valencia. Centre Sard / Centro Sardo Studi e Ricerche. Basilica di San Saturnino. (Instal·lació i projecció / Instalación y proyección). Sardenya, Itàlia / Cerdeña, Italia.

1999

VIII Festival Internacional Punto De Encuentro. Sala Manuel de Falla, SGAE,--- (instal·lació / instalación: textos: Francisco Leonarte i / y Christian Parra, amb so / con sonido de Leopoldo Amigo, Miguel Molina i / y Bartolomé Ferrando). Madrid.

1998

Festival I, *Nits d’Aielo i Art*, a l’Auditori / en el Auditorio (instal·lació / instalación), Aielo de Malferit, València / Valencia. Galeria del Palau --- (instal·lació amb so / instalación con sonido de Bartolomé Ferrando), València / Valencia. *Posdata. Panorama de la crítica*. Club Diario Levante, (instal·lació / instalación), València / Valencia.

1996

Ibercaja, (instal·lació amb so / instalación con sonido de Llorenç Barber, text / texto Román de la

Calle), València / Valencia. *Femenino, Plural*. Consorci de Museus de la Generalitat Valenciana (instal·lacions / instalaciones). José Camarón de Sogorb, Castelló / Segorbe, Castellón. Saló de Recepcions de la Diputació. Castelló / Salón de Recepciones de la Diputación. Castellón. Sala Juana Francés. Alacant / Alicante. Casa de Cultura. Almussafes, València / Valencia. Centre La Mercé. Burriana, Castelló / La Merced. Borriana, Castellón. Antiguo Mercado. Requena, València / Valencia.

1992

North Westminster Community School. *Jornadas españolas* Ajuntament / Ayuntamiento de Londres (instal·laciós / instalación: música de Alejandro Yagüe per / por María Garzón: piano). Londres. Galeria 6 de Febrero, (instal·lació i exposició / instalación y exposición). València / Valencia. *Interarte’92*. Fira Internacional d’Art Contemporani. València / Feria Internacional de Arte Contemporáneo. Valencia.

1991

Galeria Novart. Madrid.

1990

Galeria La Casa del Siglo XV,

(exposició i instal·lació / exposición e instalación). Segòvia / Segovia. Casa de Cultura, Ajuntament de Torrent, (exposició i instal·lació / exposición e instalación, text / texto: Rafa Prats Rivelles) Torrent, València / Valencia.

1989

El Aljibe (Fundació / Fundación César Manrique), Cabildo Insular. Lanzarote (exposició i instal·lació: text / exposición e instalación; texto de Ferran Cremades i Arlandis). Galeria del Palau, (exposició i instal·lació / exposición e instalación), València / Valencia.

1988

Ibercaja.--- Sala d’exposicions / de exposiciones, (instal·lació: amb la poesia fonètica / instalación con la poesía fonética de Bartolomé Ferrando), València / Valencia.

1986

La Nova, Ajuntament / Ayuntamiento de Alaquàs, (poesias fonètiques y acciones / poesies fonètiques i accions de Bartolomé Ferrando). Alaquàs, Valencia / València.

1985

Torre Nueva, Ibercaja.--- (3 instalaciones, conferencia-texto / instal·lacions, conferència-text

J. Miguel Bayón). Zaragoza / Saragossa.

1983

Centro Cultural de Ibercaja, (exposició e instal·lació, text / exposició i instal·lació, text J. Miguel Bayón), Teruel / Terol.

1982

Torre I, Ayuntamiento / Ajuntament de Torrente, Valencia / València. Galería Charpa. Gandía, Valencia / València.

1981

Arterder’81, Feria de Arte Contemporáneo, Bilbao.

1979

Galería Sala Tretze, Valencia / València.

1978

Galería Sala Tretze, Valencia / València.

1977

Galería Librería Antonio Machado. Segovia / Segòvia.

1976

Torreón de Lozoya. Segovia / Segòvia. Sala Cite. Valencia / València.

EXPOSICIONS COL·LECTIVES (SELECCIÓ) EXPOSICIONES COLECTIVAS (SELECCIÓN)

1972-2019

Ciudades / Ciutats: México / Mèxic, Buenos Aires, Montevideo, Santo Domingo, Moscú / Moscou, Washington, Brasília / Brasília, Brasil, Florida, Chile, Lisboa, Florida, Cerdeña / Sardenya, La Habana / l’Havana, Londres, Andorra, Sicília / Sicília, Karlsruhe, Amadora, Strasbourg / Estrasburg, Barcelona, Madrid, Segovia / Segòvia, Zaragoza / Saragossa, Valencia / València, Murcia / Múrcia, Alicante / Alacant, Bilbao...

2019

Art Contemporani de la Generalitat Valenciana. Preguntes i respostes. Comisariado / Comissariat: Luis Camnitzer, (Adquisiciones / Adquisicions, 2018) Centre del Carme Cultura Contemporània, Valencia / València.

Sala d’exposicions de la Universitat Politècnica de València, *ANCA: Una experiència de creació col·lectiva: 1984-1994*, Valencia / València.

Fragmenta 10, Centre Cultural Torre Vella del Ajuntament de Salou, (comisaria y texto / comissària i text,

Raquel Medina). Salou, Tarragona. *Art Contemporani de la Generalitat Valenciana. Dni. Distintes Narratives* Comisariado / Comissariat: Lidia Tormo (Adquisiciones / Adquisicions, 2018). Centro Cultural Las Cigarreras, Alicante/ Centre Cultural Les Cigarreres, Alacant.

Dones en Marxa (Diputació). Comisariado / Comissariat: Mireia Ferrer, La Glorieta (Fundació Bancaixa) Sagunt, Valencia / València.

Fondos: Sala de Exposiciones Deán, de José Megías. Casa de Cultura de Almansa / d’Almansa.

Sala d’Art de la Capella de l’Antic Asil del Ajuntament d’ Alcoi, *VISIBLES* (comisarias y textos / comissàries i textos: Lucia Romero y / i Pilar Tébar), Alcoi.

Art Contemporani de la Generalitat Valenciana. Peça 19. Comisariado / Comissariat: Jorge Pisa (Adquisiciones / Adquisicions, 2018) Museu de Belles Arts de Castelló.

Fondos de la Diputación de Valencia, Palau de La Escala, Valencia / Fons de la Diputació de València, Palau de l’Escala, València.

La Cárcel_Segovia Centro de Creación, Galerías: *Don Antonio, Las vidas de Machado*, (comisaria / comissària: Gina Aguiar), Ayuntamiento de Segovia / Ajuntament de Segòvia.

2018

Sala Ronda *FRAGMENTA 10*, Barcelona.

Del tros al fragment, Salas de l’Octubre CCC Centre de Cultura Contemporània, Valencia / València. *Dones en Marxa, Día de la Mujer*, (Diputació de València), comisariado / comissariat: Mireia Ferrer, Castell de Alaquàs. Valencia / València.

2017

Fragmentos, Centro de Arte Contemporáneo / Centre d’Art Contemporani Artur Bual, Ayuntamiento de Amadora / Ajuntament d’Amadora, Lisboa, Portugal.

El ojo indiscreto-10 Talleres, Centre d’Art l’Estació de Denia, Alicante / Dénia, Alacant.

Homenaje a Miguel Hernández-75, Sala de Exposiciones de la Lonja del Pescado de Alicante / d’Exposicions de la Llotja del Peix d’Alacant. *Pequeño-Grande*, Dins de l’Illa. Intramurs. Instalación con 57 artistas; comisaria / Instal·lació amb 57 artistes: comissària: Fuencisla Francés. Valencia / València.

Homenaje a Miguel Hernández-75, comisaria / comissària: Carmen Jorques, Centre de Cultura Convent de Sant Francesc del Ajuntament de Benicarló, Castellón / l’Ajuntament de Benicarló, Castelló.

2016

Estudios de Arte. Espai Metropolità Art, (comisario y textos / comissaris amb textos: Martí Domínguez; fotos de Jesús Císcar). Torrent. Galería del Palau de Valencia, *Art al Palau*. (Fondos / Fons). Asociación Cultural Pasen y Vean del barrio del Carmen / Associació Cultural Passen y Vean del barri del Carme de Valencia / València, (instalación / instal·lació).

Estudios de Arte. Llotja de Sant Jordi de Alcoi, (comisario y textos / comissaris amb textos de Martí Domínguez; fotos de Jesús Císcar), Alcoi.

2015

Estudis d’ Art, Centre Cultural Bancaixa (comisario y textos /

comissaris amb textos: Martí Domínguez; fotos de Jesús Císcar). Segorbe, Castellón / Sogorb, Castelló. Fundación Frax, L’ Alfàs del Pi, Alicante / Alacant. *Fragments [10+1]*. *Juntos en la diversidad*. Galería del Palau. Valencia / València. *Estudis d’ Art*, a Sagunt, Sala de Exposiciones / d’Exposicions Glorieta (comisario y textos / comissaris amb textos de Martí Domínguez; fotos de Jesús Císcar), Sagunt, Valencia / València. *ST.ART*, Foire Européenne d’ art Contemporaine. Strasbourg, Francia / Estrasburg, França.

2014

ArtMadrid con / amb Galería del Palau. Cíbeles. Madrid. *Miradas de mujer*, Festival en / a Ca-Revolta, Valencia / València. *Mujeres en el arte*, Las Atarazanas. Ayuntamiento de Valencia / Ajuntament de València. *Estudi d’ Estudis*. Centro / Centre Cultural Bancaja (comisario y texto / comissaris amb text: Martí Domínguez), Valencia / València. Solidarios Pueblo Saharaui, en La Nau, Universitat Literaria. València.

2013

Ojos del Mundo, Galería Joan Gaspar. Barcelona. *Estudis d’ Art*, Centre Cultural Bancaixa (comisario y textos / comissaris amb textos: Martí Domínguez; fotos de Jesús Císcar), Valencia / València. *Muchos pero bien avenidos*, Galería del Palau. Valencia / València. *Art per la Revolta*. Centre Cultural Ca-Revolta, Valencia / València.

2012

Artistas de Galería del Palau. Valencia / València.

2011

La memoria en el laberinto. Cent. Miguel Hernández. Museo / Museu Gravina MUBAG. Alicante / Alacant.

Muchos pero bien avenidos, Galería del Palau. Valencia / València.

[10] Poétiques del Fragment. Galería Llaura Art. Caldea / y Husa Mola Park. Andorra.

Feria Art Madrid: Galería del Palau. Madrid.

Ayuda / Ajuda Haití *Mediterráneo*. Círculo de Bellas Artes. Valencia / Cercle de Belles Arts. València.

2010

Feria Art Madrid: Galería del Palau. Madrid.

La memoria en el laberinto. Centenario / Centenari Miguel Hernández. Elche, Alicante / Elx, Alacant. Comisaria / Comissària: Carmen Jorques.

2009

Nepal-Aki. Centro / Centre Cultural Pere Pruna. Barcelona.

Juntos pero no revueltos, Obra sobre papel / paper. Galería del Palau. Valencia / València.

Noche en Blanco. Galería del Palau: Feria de Julio. Valencia / Fira de Juliol. València.

2008

30 aniversario Galería Charpa: *Una història, 30 anys d’art i artistes*, Sala Josep Renau de la Universitat Politècnica de València.

Una Historia, (una boîte en valise), Espai d’Art, A (Casa la Marquesa). Ajuntamet Gandía, València / Valencia.

Una historia / Ceniza y Gloria, Sala de la Muralla Col·legi Major Rector Peset. Universitat de València.

UNICEF. Sala exposiciones del Palau de la Música de València / Valencia.

2006

Sporting Club Russafa. València / Valencia.

MagaZine Papel Elefante. Galería Color Elefante. València / Valencia.

2005

Homenatge / Homenaje a Cristina Piris. C. C. Ca-Revolta. València / Valencia.

Galeria del Palau. València / Valencia.

2004

Feria De Arte, Madrid. Galeria del Palau, diàleg amb / diálogo con Bartomeu Ferrando i / y Vicente Martínez. Madrid.
Derechos Fundamentales y Libertades Públicas. XXV Aniversari de la Constitució / Aniversario de la Constitución. Consorci de Museus de la Generalitat Valenciana: Museu de Belles arts de Castelló / Museo de Bellas Artes de Castellón, Llotja del Peix d'Alacant / Lonja del pescado de Alicante, Drassanes de València / Atarazanas de Valencia .

2003

Juguetes para Ícaro. Abanicos de dos mares. A.E.C.I. i / y Generalitat Valenciana.
Museu Nacional d'Arts Visuals / Museo Nacional de Artes Visuales de Montevideo.
Museu d'Art Modern / Museo de Arte Moderno de Santo Domingo.

2002

Juguetes para Ícaro. Abanicos de dos mares. A.E.C.I. i / y Generalitat Valenciana.
Centro Wilfredo Lam. L'Havana / La Habana.
Centre / Centro Recoleta. Buenos Aires.
Casa-Decor. Fira a València / Feria en Valencia.

2001

Inauguració / Inauguración de la Galeria Fragua ¡no te cortes! València / Valencia.
Galeria del Palau, València / Valencia.
Metges del Món / Médicos del Mundo. Universitat de València.
Dias de locura. Centre / Centro Cultural Ca-Revolta, València / Valencia.
Autorretrato de Frida Kahlo. Sala El Almacén, Múrcia / Murcia.

2000

Femenino, Plural. A.E.C.I. i / y Generalitat Valenciana. Itinerància pel / Itinerancia por Brasil: Centre Cultural Brasil-Espanya / Centro Cultural Brasil-España, Portoalegre; Centro de Artes e Comunicação, Recife; Casa de España, Rio de Janerio; Solar de Ferrão; IPAC Salvador de Badia / Bahía; Galeria de Arte Capibaribe da Universidade Federal, Pernambuco, Recife.
Inauguració / Inauguración de la galeria Pequeno Formato. València / Valencia.
Amnistia / Amnistía Internacional. Palau de la Música, (comissari / comisario: Rafael Prats) València / Valencia.
Centro Cultural CaRevolta, inauguració / inauguración. València / Valencia.
Juguetes para Ícaro. Abanicos de dos mares. Consorci de Museus de la Generalitat Valenciana. Museu Nacional de Ceràmica i / Museo

Nacional de Cerámica y A. S. González Martí, València / Valencia.

1999

Femenino, Plural. A.E.C.I. y / i Generalitat Valenciana. Itinerant pel / Itinerante por Brasil: Espaço Cultural 508 Sul. Brasília / Brasília; Museu d'Art Modern / Museo de Arte Moderno Belo Horizonte; Centro Cultural APLUB, Portoalegre; Museu d'Art / Museo de Arte de Santa Catarina (MASC), Florianópolis; Memorial Latinoamericano, São Paulo; Museu de Arte Contemporanea do Paraná, Curitiba; Palacio das Artes, Belo Horizonte.
Art a l'Hotel. Galeria del Palau, Hotel Inglés. València / Valencia.
Galeria del Palau. València / Valencia.

1998

Segovia 1900. R. Acadèmia / Academia S. Quirce i Ajuntament / y Ayuntamiento. Segòvia / Segovia.
Projecte / Proyecto *La Revolta de l'art*. València / Valencia.
Femenino, Plural. A.E.C.I. i / y Generalitat Valenciana. Itinerància a México / Itinerancia en Mèxic: Casa de Cultura de Puebla; Instituto Cultural de Aguas Calientes; Museu de la Ciutat / Museo de la Ciudad de Querétaro; Museu d'Art / Museo de Arte de San Luis de Potosi; Universitat Nacional Autònoma México / Universidad Nacional Autónoma de de Mèxic.
UNICEF. IberCaja. València / Valencia.

CARENA. Læ.sferazul. València / Valencia.
ASINDOW. Palau de la Música. València / Valencia.
Solidaris. Ajuda / Ayuda a Sierra Leona. Galeria / Galería Viciana, València / Valencia.
Reencuentros, promoció ´73. IberCaja. València / Valencia.
Femenino, Plural. Arte de mujeres al borde del tercer milenio. A.E.C.I. i / y Generalitat Valenciana.
Museu de Belles Arts / Museo de Bellqs Artes de Buenos Aires. Argentina.
Museu Nacional d'Arts Visuals / Museo Nacional de Artes Visuales de Montevideo. Uruguai / Uruguay.

1997

50 Aniversari UNICEF. La Llotgeta. València / Valencia.
Femenino, Plural. Agència Espanyola de Cooperació / Agencia Española de Cooperación Internacional i / y Generalitat Valenciana. Itinerant per ciutats iberoamericanes / Itinerante por ciudades iberoamericanas.
Galeria Aristos de la U.N.A.M. Mèxic / México.

1996

50 Aniversari / Aniversario UNICEF. Sala d'Exposicions / de Exposiciones del Palau de la Música, València / Valencia.
Art Menage I Feria de Arte Contemporáneo. Galeria Vinatea. Pal. Congressos de Moscou / Congresos de Moscú.

1995

Fondos U.P.V. Centre / Centro del Carme / Carmen, IVAM.
Encuentros, promoción´73. IberCaja. València / Valencia.

1994

UNICEF. Hotel Astoria Palace, València / Valencia.
El Gatopardo. Comissariat / Comisariado de la Galeria del Palau, València / Valencia.

1993

7 Countries. Museum of American Art. Florida.
Galeria Purgatori, València / Valencia.

1992

Galeria Postpos (actual Rosa Santos), València / Valencia.

1991

Selecció: Museu de la Solidaritat / Selección: Museo de la Solidaridad Salvador Allende. IVAM Generalitat Valenciana. Ateneu / Ateneo Mercantil. València i Museu Nacional de Belles Arts / Valencia y Museo Nacional de Bellas Artes / de Santiago de Xile / Chile.

1990

Papers. Galeria del Palau, València / Valencia.

1988

Feria Interarte ´88. València / Valencia.

1987

Galeria Lezama (instal·lació / instalación), València / Valencia.

1983

Bienal de Pintura Emilio Varela d'Alacant / Alicante.

1981

L'art a l'escola. Escoles Professionals / Escuelas Profesionales de San José. València / Valencia.

1979

VI Saló / Salón de Primavera de Pintura i / y Escultura, Caixa d'Estalvis de València / Caja de Ahorros de Valencia.

ALTRES ACTIVITATS
OTRAS ACTIVIDADES

2019

Comissariat i instal·lació / Comisariado e instalación de: Llorenç Barber. *70 anys*, (exposició /

exposición *Peripècia*), Festival Ensems 2019, Institut Valencià de Cultura, la SGAE al / en el Palau de la Música de València.

2012-2019

Associació / Asociación El Cant del Canto. La Canyada, València / Valencia.

2007-2019

Realització, gestió i muntatge de diferents actes culturals, tallers / Realización, gestión y montaje de diferentes actos culturales, talleres, cursos, etc. en Dins de L´illa (Dentro de la manzana). València / Valencia.

1998-2018

Organització i disseny / Organización y diseño del Festival *Nits d’Aielo i Art*. València i / Valencia y Madrid.

2018

*MARATÓ emBARBER*at. Llorenç Barber, comissariada amb instal·lació / comisariada con instalación de Fuencisla Francés.

Músicas de buen ver, Centre del Carme de València.

2017

Festival *Intramurs i / y Ciutat Vella Oberta*, Fàbrica Dins de l´Illa (Al / En el Refugio, *Pequeño Grande*: instal·lació amb / instalación con 57 artistes; comissària / comisaria: Fuencisla Francés), València / Valencia.

2016

Festival, *Nits d’Aielo i Art*. Dins de L´illa (Dentro de la manzana). València / Valencia.

2013-2016

Festival *Intramurs i / y Ciutat Vella Oberta*, Fàbrica Dins de L´illa (Dentro de la manzana: comissariades per / comisariadas por Fuencisla Francés), València / Valencia.

2014

Notas de papel (il·lustracions / ilustraciones), CD amb / con el compositor Joan Enric Canet. Discos Audioart.

2009

Fragmenta 10, grup comissariat i creat per / grupo comisariado y creado por Raquel Medina, en Mont-roig: vídeos de Fernando Barrue: *[10] Poètiques del Fragment*.

2007

Fàbrica Dins de L´illa (Fàbrica Dentro de la manzana); inauguració amb / inauguración con “Armónica Armónicos” Llorenç Barber i Fills / e Hijos; “Antorcha Amable” Begoña Tena i / y Truna; “4ª Improvisació / Improvisación” Bartomeu Ferrando, Avelino Saavedra, Claudia Faci i / y Zev Robinson.

2003

Comissariat, gestió i muntatge / Comisariado, gestión y montaje, obra

de Llorenç Barber. Sala Thesaurus, Universitat Literària de València / Literaria de Valencia.

1998

Posdata (diario Levante), Panorama Crítica Valenciana, amb una selecció de les exposicions de l’any / con una selección de las exposiciones del año.

1997

Homenatge / Homenaje a Muñoz Suay en el seu 80 aniversari amb la realització d’un pastís sorpresa / su 80 aniversario con la realización de una tarta sorpresa.

1990

ANCA: Associació Nous Comportaments Artístics / Asociación Nuevos Comportamientos Artísticos... En 2003 Associació *Stratos* / Asociación *Stratos*...

1985

Carpeta de Serigrafies / Serigrafías.

OBRES EN MUSEUS I COL·LECCIONS
OBRAS EN MUSEOS Y COLECCIONES

Col·lecció / Colección *Art Contemporani* de la Generalitat Valenciana.

Col·lecció / Colección Repsol YPF. Lisboa.

Fundació / Fundación César Manrique (Museu / Museo Taro de Tahíche) Lanzarote.

Museu d’Amèrica / Museo de América, Washington.

Museu / Museo Salvador Allende. Santiago de Xile / Chile.

Col·lecció d’Art Contemporani / Colección de Arte Contemporáneo Caixabank.

Obra Cultural Bancaixa. València / Valencia.

Ibercaja de Terol, València i Saragossa / Teruel, Valencia y Zaragoza.

Fons de la Universitat Politècnica de València / Fondos de la Universidad Politécnica de Valencia.

Museu Internacional d’Art Contemporani / Museo Internacional de Arte Contemporáneo, Lanzarote.

Generalitat Valenciana (col·lecció / colección).

Ajuntaments de València, Castelló i Alacant / Ayuntamientos de Valencia, Castellón y Alicante.

Col·lecció / Colección La Casa del Siglo XV. Segòvia / Segovia.

Club Diario Levante. València / Valencia.

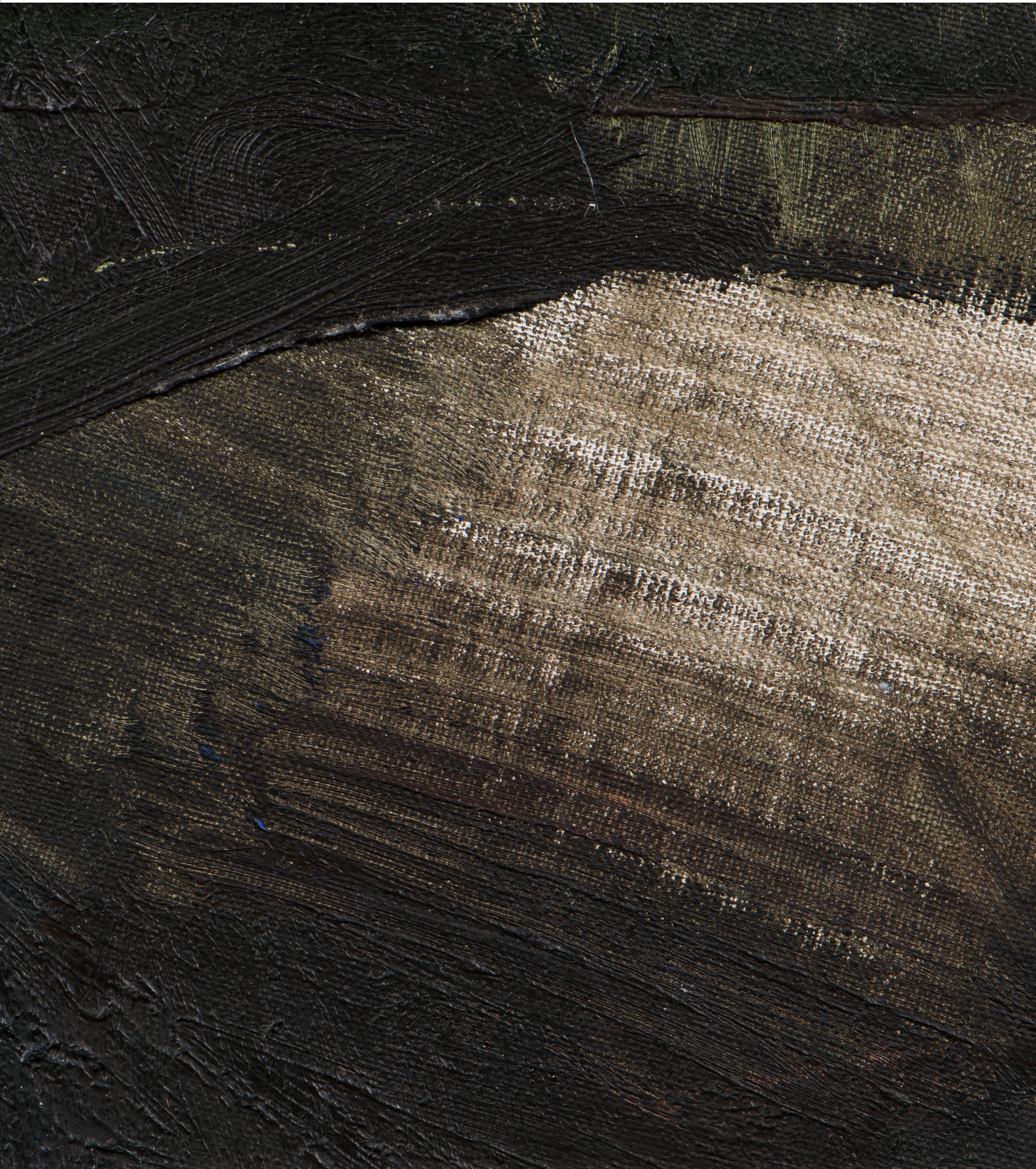
Museo de Bellas Artes de San Fernando. Madrid.

Diputació de València / Valencia.

Museu Popular d’Art Contemporani de Vilafamés, Castelló / Castellón.

Col·lecció / Colección abanicos: *Juguetes para Ícaro*.

Universitat Literaria. València / Valencia.

A
GRA
MENTS

Álvaro Borrás Falomir
CaixaBank
Diputació de València /
Diputación de Valencia
Fany G Cejuela
Guzmán Chamorro
María Díaz
Dolores Fernández Flores
Toni Fernández
Bartolomé Ferrando
Ana María Francés
Maialen Gabarain

José González
Francisco Jiménez
Trinidad Leonarte
Leopoldo Mazzoleni
Mónica Muñoz
Sergio Muñoz
Luis Otero
Mariela Palop
Amparo Pérez
Paloma Rodríguez
Pedro Rodríguez
Ricardo Salom

A
GRA
DE
CI
MIEN
TOS

CRÈDITS

CONSELL GENERAL DEL CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

President d'honor
Ximo Puig i Ferrer
President de la Generalitat

President
Vicent Marzà Ibáñez
Conseller d'Educació, Cultura i Esport

Vicepresidents
Joan Ribó Canut
Alcalde de València
Carlos Mazón Guixot
President de la Diputació Provincial d'Alacant
Amparo Marco Gual
Alcaldessa de Castelló de la Plana

Vocals
Luis Barcala Sierra
Alcalde d'Alacant
José Pascual Martí García
President de la Diputació Provincial de Castelló
Antoni Francesc Gaspar Ramos
President de la Diputació Provincial de València
Begoña Martínez Deltell
Representant del Consell Valencià de Cultura
Mª Carmen Amoraga Toledo
Directora General de Cultura i Patrimoni de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport i Presidenta de la Comissió Científico-Artística

Gerent
José Luis Pérez Pont

Secretària
Eva Coscollà Grau
Sotssecretària de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Direcció - Gerència
José Luis Pérez Pont

Adjunta a Direcció
Susana Vilaplana Sanchis

Àrea Jurídica
Marta Pérez Soria

Coordinació d'Exposicions
Mª Vicenta Belenguer Dolz
Lucía González Menéndez
Isabel Pérez Ortiz
Vicente Samper Embiz

Programes Públics
Mª Ángeles Cantos Fagoaga

Educació i Mediació
José Campos Alemany

Media i Xarxes
Carmen Valero Escribá

Administració
Nicolás S. Bugada Cabrera
Antonio Martínez Palop
Germà Sánchez Eslava

EXPOSICIÓ

Organització
Consorti de Museus de la Comunitat Valenciana

Centre del Carme
Cultura Contemporània
Direcció
José Luis Pérez Pont

Comissariat
Pilar Tébar Martínez

Coordinació Tècnica
Vicente Samper Embiz

Disseny de Muntatge
Pilar Tébar Martínez y Fuencisla Francés

Disseny Gràfic
Lydia Girón Plaza

Transport, Muntatge i Il·luminació
Josearte

Impressió Fulla Sala
Quinta Impresión

Companyia d'Assegurances
Axa Art

Fuencisla Francés. Punto de fuga és un projecte seleccionat en la convocatòria *Trajectòries 2018-2020*. El jurat va estar integrat per Nekane Aramburu, José María la Rosa, Amador Griñó y José Luis Pérez Pont. Centre del Carme Cultura Contemporània 20.12.2019 - 01.03.2020

CATÀLEG

Textos
Pilar Tébar

Fotografies
Paco Alcántara: portada, pàgs. 4, 23, 28, 33, 34, 38, 39, 46, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 62, 65, 68, 72, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 92, 93, 95, 96, 98, 99, 100, 105, 106, 108, 109, 112, 115, 116, 118, 119, 120, 126, 128, 129, 130, 131, 143, 145, 146, 148, 149, 150 y 152.
Mateo Gamón: pàgs. 32, 40, 41, 42, 48, 49, 52, 64 y 103.
Juan Peiró: pàgs. 11, 14, 16, 20, 26, 30, 36, 44, 70, 110, 122, 124, 132, 134, 136, 139, 140 y 141..
Ricardo Salom: pàgs 12, 15 y 19.
Pilar Tébar: pàg.10.

Traducció al Valencià
Servei d'Acreditació i Assessorament del Valencià. Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Disseny i Maquetació
Lydia Girón Plaza

Impressió i Enquadernació
La Imprenta Comunicación Gráfica

©dels textos: els autors
©de les imatges: els seus autors, els propietaris i/o depositaris
©de la present edició: Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana, 2020

ISBN: 978-84-482-6433-8

Dipòsit legal: V-308-2020

En aquesta publicació s'ha utilitzat en les cobertes i guardes el paper Packlar "blanc diamant enquadernació" i en la tripa Heaven 42 "blanc absolut", ambdós papers obtinguts a partir de boscos gestionats de manera sostenible certificada i fabricats amb cel·lulosa que no ha sigut blanquejada amb clor gas, i s'ha garantit mínims continguts de clor en el paper.

